

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

Medlemsblad for DIS-Danmark

årgang 24 nr. 3 - 2010

Udgives af DIS-Danmark
Databehandling i Slægtsforskning
www.slaegtogdata.dk
admin@dis-danmark.dk

Adresseændringer meddeles til:
Kasserer Knud Haaning Andersen
Rugvænget 73
7400 Herning
Tlf. 51 80 92 36
kasserer@dis-danmark.dk

Redaktionen:
Kathrine Tobiasen, ansvarshavende redaktør
Korsagervej 13, 8940 Randers SV.
Tlf. 41 28 65 30
tobiasen@dis-danmark.dk

Erik Kann, redaktionsmedlem

Layout, sats og tryk:
Grafisk Data Center ApS, tlf. 66 12 10 30
Trykplag: 6.300 eksemplarer

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.
Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof.
Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til at redigere i tilsendte artikler.
Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Bladet udkommer 4 gange årligt.

Næste deadline:	Udkommer:
1. november 2010	December 2010
1. februar 2011	Marts 2011
1. maj 2011	Juni 2011
1. august 2011	September 2011

Bladet sendes gratis til medlemmer af DIS-Danmark.

Kontingent: 200 kr.
Girokonto: 501-2058
Se mere om betalingsmuligheder på hjemmesiden.

ISSN 0903-6172

Indhold nr. 3 - september 2010

- 3 MacStamtræ**
- 6 Slægtsforskning uden brug af landsarkiverne**
- 10 Anmeldelse af 2 bøger om Amrum**
- 12 Hvor finder jeg noget om?**
- 16 Unik udstilling i Rundetårn**
- 16 Udtræden af bestyrelsen**
- 17 DIS-Danmarks nye hjemmeside**
- 20 Tag en skifteprotokol med hjem**
- 23 Agerskov sogn - dåb, faddere og navne**
- 25 Kalender**
- 26 En landsby under forandring**
- 29 Rigsarkivets Kulturnat på KB32 den 15. oktober - en enestående mulighed**
- 30 Kildeprojektet ... hvad er det?**
- 31 DIS-Danmarks bestyrelse**
- 32 Kejserens nye klæder – eller, hvad den lille dreng så...**

Links i artiklerne

De links, der står i artiklerne i dette nummer, er også lagt på hjemmesiden:
<http://www.slaegtogdata.dk/andet/links/slaegt-og-data-artikler>

Forsidefoto:

Billeder fra åbningen af DIS-Danmarks nye hjemmeside, der fandt sted ved et møde med lokalgrupper i Odense d. 4. september 2010.
Fotograf: Arne Christiansen.

MacStamtræ

Kathrine Tobiasen

Korsagervej 13

8900 Randers

Tlf. 64 64 51 06

tobiasen@dis-danmark.dk

Gennem mange år har Reunion været *slægtsprogrammet* for Mac-brugere. Det har været med siden 1984 og har udviklet sig til et program, der stort set dækker alle de ønsker og behov, en slægtsforsker måtte have. Et program, som har været så fyldestgørende, at der ikke har været det store behov for konkurrerende programmer.

De har dog været der hele tiden og er der stadig. I dagens udbud er der endda et program, som har gjort sig bemærket ved at opnå en ganske stor udbredelse. I forhold til Reunion og såmænd også de fleste af de traditionelle slægtsprogrammer på pc-fronten, er det noget anderledes. Jeg har derfor fundet det passende at tage et nærmere kig på det.

Dansksproget

MacStamtræ er udviklet af det tyske firma Synium Software GmbH og kan downloades og købes direkte fra denne adresse: <http://www.synium-software.com/macfamilytree/>. Prisen er pt. 304.45 kr. Det er ikke et dugfrisk program, faktisk har det 12 år på bagen og i skrivende stund kører det i version 6. Et stort plus ved programmet er, at det – i modsætning til Reunion - findes i en dansk oversættelse. Den tilhørende brugerhåndbog er dog engelsksproget.

Installation af programmet foregår aldeles problemfrit, som forventeligt. Når man åbner programmet, bliver man budt velkommen med tilbud om at se flere små instruktive videoer, der hjælper begynderen med at komme i gang. Man kan også straks gå videre og starte et nyt stamtræ, åbne et eksisterende do. eller importere en GEDCOM-fil. Alt sammen nemt og intuitivt. MacStamtræ er et ægte Mac-pro-

gram med funktioner, som enhver Mac-bruger straks vil nikke genkendende til.

Programmets opbygning

MacStamtræ er bygget op i fire dele: Rediger, Visninger, Rapporter og Eksporter.

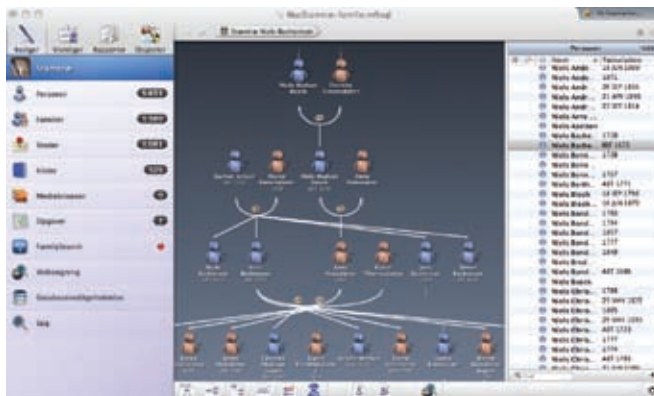
I første del opbygger man sit stamtræ, føjer nyt til eller retter fejl. I venstre side af arbejdspladsen har man en række menuer, til højre en alfabetisk liste over personerne i databasen og i midten et grafisk stamtræ for den person, man har valgt. På dette stamtræ kan man foretage alle sine redigeringer. Et enkelt klik på en person bringer ikoner frem: Tilføj far, mor, ægtefælle eller barn eller foretag redigeringer i personens basale oplysninger. Dobbeltklik, og du kommer til et mere omfattende kort for personen. Det er muligt at tilføje et væld af forskellige præ-fabrikerede begivenheds- og fakta-felter, men programmet arbejder ikke med brugerdefinerede felter. Billeder og noter kan selvfølgelig også tilføjes, jeg savner dog et større notesfelt. Det felt, som tilbydes, inviterer bestemt ikke til, at man giver sig i kast med lange levnedbeskrivelser.

Søgning og brødkrummer

Rediger-delen byder på lister over steder og kilder, og man kan oprette opgaver, så man nemt kan holde styr på, hvad man mangler at undersøge. Der er flere muligheder for at navigere i databasen: Man kan søge i navnelisterne eller et søgefelt, og man kan klikke på en person på det grafiske stamtræ. Et klik - og den nye person kommer i fokus med tilsvarende forskydning i stamtræet. Over stamtræet finder man en brødkrummesti (funktionen er også brugt på DIS-Danmarks nye hjemmeside), som gør det let at bevare overblikket over, hvor man befinder sig i systemet, og under træet kan man via ikoner klikke sig frem til de forskellige visningsmåder, MacStamtræ tilbyder. Et lille tandhjul, kendt fra diverse Mac-programmer, giver i alle skærmbilleder mulighed for at redigere i billedet: Hvor mange generationer skal vises, hvordan skal personerne placeres, etc.

Søgning på nettet

Programmet har et sikkert blik for, at ingen forskere i dag arbejder uden at inddrage Internettet. Derfor kan man uden at forlade MacStamtræ søge i FamilySearch og flere andre store

I dette skærmbillede arbejder man med sin slægtsdatabase.

Ved et klik på en person popper redigeringsvinduet op med felter og faneblade, som man kan udfylde med relevante oplysninger.

benhavn! Men måske bliver det bedre i næste version...

Rapporter

Det er ikke nok, at et slægtsprogram kan tage imod og organisere alle mulige informationer om aner og efterkommere og vise dem pænt på skærmen. Man skal også kunne trække oplysninger ud igen, gerne i rimeligt struktureret form. MacStamtræs tilbud inden for dette felt finder vi i Rapporter-delen.

Programmet kan udskrive forskellige rapporter over personer og familier; rapporterne gør brug af både grafiske tavler og opstillinger af vigtige begivenheder og slægtninge til den rapporterede person. Igen fornemmer man, at det er visningen af slægtssammenhængen, der er vigtig, og i rapporten samles mange af de visningsformer, som programmet byder på. Det er dog kun muligt at arbejde med enkelte personer eller familier, ægtepar med børn. I modsætning til de fleste andre veludbyggede slægtsprogrammer kan man altså ikke få MacStamtræ til at fremstille en sammenhængende ane- eller efterkommer-historie, det, som man gør, når man laver en eller anden form for slægtsbog. Hvis dette er ønsket, må man selv plukke oplysningerne ud og stykke dem sammen til en historie.

Ud over personrapporterne kan man oprette lister over fødsels- og velsesdage, lister over steder med angivelse af hvilke personer, der har tilknytning til stedet, og begivenheder efter årstal. En kuriositet er listen over "bemærkelsesværdige personer". Her opnår en person prædikamentet bemærkelsesværdigt, hvis han er død som etårig, eller hun har fået barn som 41-årig eller har 8 børn!

Ligesom visningerne kan rapporterne redigeres, inden de arkiveres eller printes. De kan gemmes som HTML- eller PDF-filer.

Eksporter

Naturligvis kan MacStamtræ også præsentere slægten i web-udgave. Disse muligheder gemmer sig i Eks-

amerikanske databaser (Ellisland, Ancestry m.v.) samt Google. Søgningerne går på navn og tager ikke højde for tid og sted og er derfor ikke så præcise og så brugbare, som man kunne ønske sig.

Databasevedligeholdelse

MacStamtræ vil gerne hjælpe med at rette evt. åbenlyse fejl som forkeret køn og uensartede dataformater; funktionen kaldes her databasevedligeholdelse. Med til oprydningen hører at opspore og fjerne persondubletter, et fænomen, der nemt kan forekomme, når man f.eks. importerer GEDCOM-filer. MacStamtræ tilbyder også her en løsning. Funktionen er dog ikke meget bevidt, idet de forslag, der præsenteres, forekommer alt for vilkårlige. At enten efternavn og fødselsår stemmer overens er et tyndt indicium for, at det er samme person, man har fat i.

Visninger

Et af programmets forcer er de forskellige måder at vise slægtssammenhænge på. Især det virtuelle træ fremhæves i firmaets pr-materiale. Vælg en person og få vedkommende præsenteret med sine nærmeste slægtninge i et tredimensionelt og rotérbart univers. Når man fører musen hen over et person-ikon, popper navn og vigtige datoer for personen op. Holder man musetasten nede og trækker, får man hele familien til at svæve som planeter i rummet! Det ser ret

vildt ud, men egentlig nytteværdi er det måske svært at få øje på.

De mere traditionelle visninger som anetavle, stamtræ, timeglasdiagram, viftediagram og slægtskabsdiagram er til gengæld rigtig nydelige, enkle og i fint afstemte farver. De kan redigeres og rettes til efter ønske, så det skulle være muligt at få lavet en tavle, der passer til ethvert behov. Og ved hjælp af ikonerne under stamtræet er det meget nemt at skifte mellem visningerne. Tavlerne kan gemmes som PDF- eller PNG-filer.

Virtuel globus

MacStamtræ gør meget ud af at vise slægtssammenhænge. Man vælger en given person og får straks vist aner og efterkommere gennem så mange generationer, man ønsker. Vil man tilføje en ekstra generation, kan man gøre det på stedet, uden at skulle starte forfra med en ny tavle, som man skal i f.eks. Reunion. Det er dog et minus, at man ikke kan slette eller flytte enkelte personer på tavlen.

En virtuel globus hører også blandt tilbuddene; den vil uden tvivl være til størst glæde, hvis man har sin slægt spredt over den ganske klode. Fidsen er, at programmet skal kunne plote prikker ind på globusen lige der, hvor familiemedlemmerne har tilknytning. Men et større kendskab til mindre byer i små lande er det ikke udstyret med – i mit tilfælde kunne programmet kun finde ud af at stedfæste personer født eller døde i Kø-

Viftediagrammet. Farver, layout og antal generationer kan nemt ændres.

MacStamtræs virtuelle træ. Når man holder musen over en person, toner vedkommendes navn frem på skærmen.

porter-delen. Inden man sætter programmet i gang med at oprette websiden, kan man vælge visse oplysninger fra eller til (så som oprettelsesdato på forsiden eller slægtskabsrapport, der er ret omfattende, på personsider), og man kan vælge tema (baggrundsfarve), men ellers ligger layout af siden i faste rammer. Ligeledes kan man ikke lægge en afgrænset del af databasen ud, det er alt eller intet. Der er tale om en meget enkel og overskuelig side. Man kan via person- og familielister gå videre til de enkelte personer i databasen, der præsenteres med en grafisk oversigt, grundoplysninger og noter samt den lange slægtskabsrapport, der kan fravælges. Pænt og nydeligt.

Man kan gemme sin website på harddisken og selv ekspedere den videre, eller man kan benytte sig af tilbuddet om gratis serverplads, som firmaet bag programmet generøst tilbyder. Apples MobileMe-abonnement med tilhørende serverplads er der også direkte vej til.

MobileMacTree

Ligesom Reunion har MacStamtræ en aflægger, beregnet på telefonen iPhone og mp3-afspilleren iPod Touch. Den hedder MobileMacTree og kan købes for 40 kr. i App-store (webshoppen for programmer til iPhone). Den fungerer upåklageligt. Databasen overføres sømløst til iPhone, hvor man så kan søge alle oplysningerne frem, når man er på farten og endda tilføje nyt, hvis man har be-

hov for dette. Ligesom ved Reunion kan man, når man kommer tilbage fra arkivbesøg eller familiesammenkomst, overføre de nye oplysninger til moderprogrammet. MobileMacTree blev i øvrigt anmeldt af Claus S. Larsen i Slægt & Data nr. 2 2010, så jeg vil ikke komme nærmere ind på det her.

Overførsel via GEDCOM

For alle forskere, der har været i gang

Forældre	Fader	Fødselsdato	Moder	Fødselsdato
	Oluf Jacobsen	1741	Mette Mette	1748

Partnere & Børn	Partnere	Fødselsdato	Børn

Begivenheder	Begivenhedstype	Dato	Sted	Land	Beskrivelse
	Fødsel	1774	Kucong		
	Død	23 JAN 1774	Kucong	Kina	

Således præsenterer MacStamtræ personer på hjemmesider.

med et andet program og ønsker at skifte over til MacStamtræ, vil det være aktuelt at overføre via GEDCOM. I mit tilfælde gik det i store træk godt nok. Standardfelterne overføres og fremtræder, som det kan forventes. Med ved kildehenvisningerne er der et problem!

Jeg er meget glad for Reunions måde at arbejde med kilder på. Ud over, at man kan koble kildehenvisninger på alle felter med oplysninger, tillader programmet, at henvisningerne placeres lige præcis dér, hvor de hører til, i en tekst i notesfeltet. Denne funktion tælles ikke blandt GEDCOM-standarderne. Dertil kommer, at MacStamtræ håndterer kilder på en helt anden måde, idet kilder kun kan knyttes til personer og vielsesdata. Resultatet er, at alle kilder godt nok er overført, men i de fleste tilfælde som gabende tomme poster. Med andre ord: Jeg må lægge de fleste af mine kilder ind manuelt. Klart et stort minus, som man skal være endog meget glad for programmet for at kunne leve med. MacStamtræs registrering af kilder er ellers absolut fyldestgørende; ud over at kilderne kan beskrives ned til alle enkeltheder – der er felter til

diverse tænkelige oplysninger -, kan man også give dem karakter efter sandsynlighed: Upålidelig, usikker, andenhånds- og førstehåndsinformation. En fin detalje. Men som nævnt kan de ikke knyttes til enkelte begivenheder som dåb eller begravelse, hvilket bestemt ikke er hensigtsmæssigt.

MacStamtræ eller Reunion?

Jeg har flere gange sammenholdt med Reunion. Uundgåeligt, da de to programmer må betragtes som konkurrenter. Spørgsmålet er så, om gamle Reunion-brugere kan have glæde af at gå over over til MacStamtræ? Og hvilket program man kan anbefale nye Mac-brugende slægtsforskere?

Man skal være sig for at forfalde til fordomme om nye og gamle slægtsforskere, om slægtssamlere og -forskere. Men MacStamtræ er et program, der er stærkest der, hvor det drejer sig om at få skelettet på plads og præsentere det pænt og anskueligt. Mens kødet på slægten, de mange detaljer og de præcise kildehenvisninger er i bedre hænder hos Reunion. Har man forsket i mange år og samlet tilsvarende meget stof, som man måske

har planer om at servere i bogform, vil man opleve store mangler i MacStamtræ.

Mod på to programmer

For nye forskere vil stamtræet være nemt at gå i gang med (hvad jeg dog også synes Reunion er). Brugerfladen ligner den, de er vant til fra Mac'en og fra flere sider på nettet. I Reunion - og andre traditionelle programmer - er det centrale familiekortet med ægteparret placeret i felter, side om side med forældrene over og børnene under kortet. MacStamtræ er mere visuel; hele familietræet ligger fremme på skærmen med personerne præsenteret som små figurer, som man klikker sig rundt imellem.

Som garvet forsker kan man, hvis man har lyst til og mod på at arbejde med to programmer, vælge at lade være med at vælge. Prisen kan næppe være et afgørende argument imod at køre med to programmer. Man kan f.eks. skrive sin slægtshistorie i Reunion og pynte den med tavler fra MacStamtræ og få et flot resultat ud af det. Vil man holde sig til ét program, skal der dog ikke herske tvivl om, hvad denne anmelder foretrækker.

Slægtsforskning uden brug af landsarkiverne

Af Gitte Christensen

Rebæk Søpark 3, 622

2650 Hvidovre

tlf. 36 44 97 47

gsc@ofir.dk

De, som er i det røde felt efter at have læst overskriften, bør gå ud og lave sig en kop kaffe, inden de læser videre.

Der er mange slægtsforskere, som har langt til det relevante landsarkiv, eller som har vanskeligt ved at nå på landsarkiverne, fordi åbningstiden harmonerer dårligt med slægtsforskens egen arbejdstid.

Optimal slægtsforskning

Som slægtsforsker kan du komme rigtig langt med kirkebøgerne og folketællingerne på Arkivalieronline. Slægtsforskere, som har tid og mulighed for at benytte sig af skifter, fæsteprotokoller og andre spændende optegnelser på landsarkiverne, har ret i, at det er optimalt at inddrage landsarkivernes arkivalier løbende, mens du arbejder dig tilbage i historien.

Det er dog ikke alle, som har mulighed for at dyrke slægtsforskning på den mest optimale måde. Hvis alternativet til at dyrke ”optimal slægtsforskning” er at stoppe med at dyrke slægtsforskning, til man er flyttet til en anden landsdel, eller til man bliver pensioneret, så mener jeg, at det er et rigtig dårligt alternativ. Jeg vil i hvert fald ikke vente 30 år, før jeg kan begynde at dyrke slægtsforskning.

Arkivalieronline giver adgang til kirkebøger og folketællinger.

Biblioteket

Gå på biblioteket og se, hvad de har af spændende bøger og tidsskrifter. Det er længe siden, vi gik i skole, og vi kan ikke huske det hele fra dengang. Desuden bliver treårskrigen langt mere vedkommende, når man kan se af folketællingen, at tiptipoldefar del-

tog. Man læser det, man har mulighed for, for at få et indtryk af, hvad krigen gik ud på, og hvilken betydning den havde.

Det er ikke kun krigshistorie og historie generelt, som er interessant. Vore aner fik mange børn, og flere børn døde for 200 år siden end i dag.

Der findes bøger om spædbørnsdødelighed, men også om eksempelvis kokekunst i et historisk perspektiv, som kan lånes hjem fra andre biblioteker, hvis dit eget bibliotek ikke har dem.

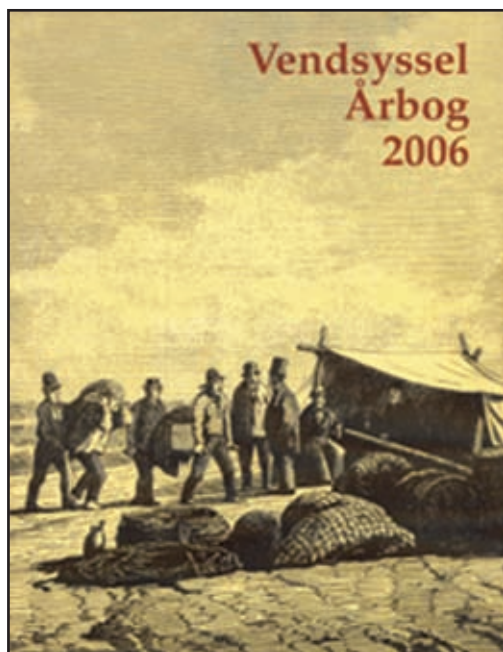
Anmeldelser af bøger falder jeg af og til over. Og hvis en bog er særligt rosende omtalt, kan jeg finde på at låne den, ikke fordi emnet interesserer mig, men fordi jeg måske kan finde inspiration ved at læse noget, som er særligt godt fortalt eller præsenteret.

Lokalhistoriske årbøger

I de lokalhistoriske årbøger kan du finde spændende historier om egnen, dine aner boede i. Er du heldig, kan dine aner være nævnt i en artikel. Ellers vil du kunne finde artikler om begivenheder, som har optaget dine aner. Da adskillige huse brænder i den lille landsby Skelund i 1868, er det ikke sikkert, at mine aners hjem ødelægges, men der er ingen tvivl om, at det er en voldsom begivenhed, som også har påvirket de beboere, som ikke mistede hjem eller ejendele.

Lokalhistoriske arkiver

Send en venlig mail til det lokalhistoriske arkiv, hvor din slægt boede i nogle generationer. Fortæl det, du

Mange landsdele har deres egne historiske årbøger. Her ses Vendsyssels.

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) har en arkivvejviser til deres medlemmer.

Det kongelige Biblioteks Kulturperler.

ved, og spørg om det lokalhistoriske arkiv ved mere om personerne. Skriv endelig, at de må gemme dine oplysninger i arkivet, hvis de har lyst til det.

Du kan være heldig at få nye oplysninger. Kan det lokalhistoriske arkiv ikke hjælpe dig yderligere, kan du glæde dig over, at du måske kan være med til at hjælpe en anden slægtsforsker lidt videre, fordi du gav dine oplysninger til det lokalhistoriske arkiv.

Selv om du ikke selv har aner i det område, du bor i, kan du deltage i arbejdet i det lokalhistoriske arkiv. Her har du mulighed for at lave lokalhistoriske undersøgelser til gavn for andre slægtsforskere. Så du måske ikke bliver klogere på din egen slægt, men du får mulighed for at arbejde med historien og grave oplysninger frem.

Brug databaserne på nettet

På Internettet findes en række databaser, som man med fordel kan benytte sig af:

Kulturperler (<http://kulturperler.kb.dk>) som Det kongelige Bibliotek står bag. Herfra er der henvisninger til

en lang række hjemmesider. Eksempelvis Nationalmuseets webudstilling med fotos og beskrivelser af dragter fra 1700-tallet til 1980'erne. Der er også henvisning til en webudstilling om Danmarks kortlægningshistorie, hvor der vises gamle Danmarkskort. Nygaards sedler (<http://nygaards-sedler.dk/>) og Vendelboarkivet (<http://www.vendelboarkivet.dk/>) er to "enkeltsamlinger", som har fået mange nye brugere, fordi de nu ligger affotograferede på Internettet. De forskellige sider med gravstene kan også være interessante for os, som ikke har så god mulighed for at rejse langt for at besøge kirkegårde.

Siden Wadschier (<http://www.wadschier.dk/kilder/soeg.php>) indeholder en guldgrube af affotograferede protokoller fra Fyn og Jylland. Se om der er noget, du kan bruge. Personligt har jeg planer om en gennemgang af Oxholm godsarkivs skifteprotokol, for jeg har en gren, som bor på Øland (Øster Han Herred, Hjørring Amt).

Jeg beklager, at hovedparten af de nævnte sider primært interesserer sig for Nørrejylland, men det er der, jeg

har mine aner, og hvor mit fokus ligger. Besøg oversigten over (<http://www.dis-danmark.dk/digitalekilder/>). Her er henvisning til en række sider som f.eks. <http://www.brejl.dk/> (igen Jylland, undskyld), men også <http://www.nogn.dk>, hvor der fra Nordsjælland ligger en række skifteprotokollers registre, så her er mulighed for at planlægge sin tur til landsarkivet, så man ikke spilder værdifuld arkivtid på at finde ud af, hvilke skifteprotokoller der skal bestilles. Både på DIS-Danmarks og Kulturperlers oversigt er det muligt at tilmelde sider, hvis man kender nogle, som mangler.

Hjemmesider

Ved hjælp af en hjemmeside har du mulighed for at få kontakt til personer, som har samme aner, som du selv.

Jo flere navne du lægger ud, jo større sandsynlighed er der for, at andre finder din side. Jeg har dog valgt kun at lægge de første generationer ud med fødselsår og dødsår. Derudover er der links til en pdf-fil med den enkelte ane. Jeg har ikke offentliggjort alt, hvad jeg har om disse aner, så det kan stadig betale sig at kontakte mig for udveksling af informationer.

Kontakten til andre slægtsforskere er jo netop meningen, når man laver en hjemmeside og lægger resultatet eller dele deraf på hjemmesiden. Det kan derfor være frugtbart at kontakte slægtsforskere, hvis der er personer, du genkender fra din egen forskning. Ofte har slægtsforskeren fundet nye oplysninger, siden hjemmesiden sidst blev opdateret. Eller du kan supplere med nye oplysninger.

Lån fotos

Få lov til at låne fotos af familien, som du kan skanne ind, tilbyd en cd-rom til den, du lånte billederne af, så vedkommende også får noget ud af det. Dels får du fotos, du ikke havde, dels kan du benytte billederne til at lave kollager med billederne.

Konfirmationskjoler, brudepar, dåbskjoler gennem tiden, festtøj,

Gittes hjemmeside

Forside

Slægtsforskning

Farfars gren

Farmors gren

Morfars gren

Mormors gren

Velkommen til Gittes hjemmeside

Jeg er uddannet bibliotekar og har gennem mange år dyrket slægtsforskning. Det er primært slægtsforskning, du finder information om her.

Du kan også finde mig på LinkedIn:
<http://dk.linkedin.com/in/gittec>

Nyheder

Mormors gren »
Opdateret

Morfars gren »
Opdateret

Farmors gren »
Opdateret

Farfars gren »
Opdateret

Du kan kontakte mig via:
mail@gittes.eu

Min egen hjemmeside: <http://gittes.eu/>.

hverdagstøj, hovedbeklædninger, søstre, frisurer osv. kun fantasien sætter grænser for, hvilke kollager du kan lave. Disse vil især få betydning, hvis du hjælper beskueren ved at fortælle, hvad der er kendetegnende ved de forskellige billeder. Tværgående striber på bluserne brugte vi meget i

1980'erne, mens det lårkorte blev indført i 1960'erne, og en sort brudekjole var ikke et udtryk for, at bruden ikke ville giftes.

Jeg må tilstå, at jeg ikke selv har gjort så meget i dette, men jeg synes, at det er en rigtig god idé. Jeg har samlet forskellige invitationer. Det kan

gøres smukkere og langt mere sofistikeret, hvis man sætter mere tid af til arbejdet.

Formidling

Jeg har brugt megen tid på at sætte min slægtsforskning op, så det fremtræder så indbydende som muligt for min familie.

En del af jer har læst om min opsætning i min artikel om slægtsbogens layout (Slægt & Data nr. 1 2010), så det vil jeg ikke komme ind på her. Mange har kontaktet mig efter artiklen. Hvis du også gerne vil have tilsendt en version af den skabelon, jeg bruger og beskrev i artiklen, så send mig en mail (gsc@ofir.dk).

Afslutning

For den slægtsinteresserede er der således mange muligheder, selv om du ikke har mulighed for at besøge dit centrale landsarkiv. Uanset om årsagen er, at du er for gammel/immobil, bor for langt væk, f.eks. i udlandet, eller fordi du er så ung, at du ikke har mulighed for at bruge al din ferie på slægtsforskning.

Et forslag til, hvordan det kan se ud.

Anmeldelse af 2 bøger om Amrum

Michael Axelsen
Sognegrænsen 40
2820 Gentofte.
Tlf: 39 65 24 62
michaels.axelsen@hotmail.com

Der er tale om en anmeldelse af følgende to bøger:

”Im Hafen der Ewigkeit” af Georg Quedens, Erik Quedens Verlag, Insel Amrum, 3. oplag 2009, 192 s., ISBN 978-3-92442-00-4

”Geschlechterreihen der Insel Amrum 1694-1918” af Martin Rheinheimer, Verlag Jens Quedens, Amrum, 1. oplag 2010, 390 s, ISBN 978-3-924472-87-5.

Im Hafen der Ewigkeit

I forbindelse med en nylig ferie på den nordfrisiske ø Amrum stødte jeg på bogen ”Im Hafen der Ewigkeit” med undertitlen ”Die alten Grabsteine auf dem Amrumer Friedhof”. Den er skrevet på tysk og er udkommet i et nyt og længe ventet oplag.

Talende gravsten

Bogen beskriver de såkaldte ”talende gravsten”, som findes på kirkegården i Nebel. De talende gravsten er et begreb, som også kendes i Danmark. Selv har jeg truffet på dem på bl.a. kirkegården på Rømø og Nysogn ved Ringkøbing. De kaldes talende, da de fortæller væsentligt mere end normale gravsten gør. Typisk fødsels- og dødsdato, hustruer, antal børn, erhverv og bopæl. Mange af stenen er kunstfærdigt udført med motiver og viser, hvor stor prestige der var i et ordentligt eftermæle.

På Nebel kirkegård står 85 af disse talende sten fra perioden 1672-1929. Det er gravsten for relativt velhavende familier typisk skibskaptajner, hvalfangere, møllere o.a.

Fotos og transkriptioner

Bogen indeholder fotos af samtlige sten med direkte transskription, forklaring og kendte relationer til andre personer og slægter. I starten af bogen beskrives stenenes historie og oprindelse, stenhuggerne, sproget og frisisk navneskik.

”Geschlechterreihen der Insel Amrum 1694-1918”

Den anden bog er ligeledes skrevet på tysk af Martin Rheinheimer, Professor på Center for Maritime og Regionale Studier, Syddansk Universitet i Esbjerg.

Den er en ”fuld” beskrivelse af alle slægter på Amrum. Den dækker fortrinsvis kirkebogens periode 1694-1918, men rækker også ud over denne periode med informationer fra 1595 til langt op i det 20. århundrede.

Mange andre kilder

Bogen er ikke bare skrevet på basis af kirkebogen. Af andre kilder kan nævnes; folketællinger, tingbøger, skifteprotokoller, gælds- og panteprotokoller, dagbøger og gravsten. Der er kildehenvisning til alle oplysninger, der ikke stammer fra kirkebogen.

Før og efter 1700

Bogen er delt op i 2 afsnit med henholdsvis familier, der boede på Amrum før 1700, og familier der er flyttet til Amrum efter 1700. Slægterne beskrives en efter en i en rækkefølge, jeg ikke helt har gennemskuet. Men bagest i bogen er et navnerregister, som kan hjælpe én i gang. Slægterne beskrives med de ældste led først - generation efter generation. F.eks. for slægten Flor er der 9 generationer i perioden 1595-1970, som den længste

Foto af talende gravsten fra Amrum kirkegård. Et godt eksempel på de fyldige informationer man kan hente på disse gravsten. Stenen på fotoet er sat over skipper Oluf Jensen fra Amrum, født 8. september 1672, gift 2, i alt 3 børn. Det berettes, at Oluf Jensen som vice-skipper på skibet Hoffnung blev kapret i 1724. Sammen med en søn og to brødre blev han taget til fange og ført til Algeriet. Først efter 12 års fangenskab kunne han atter vende tilbage. Han døde på Amrum i 1750. Fotograf: Anmelderen!

Forsiden af bogen "Im Hafen der Ewigkeit".

række. Alle personer er nummereret, og der er henvisninger til børn og ægtefællers familier.

Der er også afsnit om bl.a. navneskik og navnes varianter på frisisk, hollandsk og tysk. Da frisisk var talesproget, tysk ofte skriftsproget, og hollandsk et sprog særligt købmændene også brugte, kan en person optræde med flere navne.

Måske er jeg bare let at imponere, men det virker på mig som et meget gennearbejdet værk. Vil man ikke benytte bogen som direkte kilde, så gør de mange kildehenvisninger det let selv at tjekke oplysningerne.

Har man relationer til Amrum, er bøgerne absolut anbefalelsesværdige og kan købes i Quedens boghandel på Amrum, eller via deres hjemmeside www.quedens.de. Bøgerne koster henholdsvis € 17,80 og € 29,00 + evt. porto.

Forsiden af bogen "Geschlechterreihen der Insel Amrum 1694-1918".

Präsentation für
neubeginner

Lavet i Norden med tanke
på nordisk historie

Den absolut
bedste oversigt

Lav din egen
gårds historie

Utroligt flotte
rapporter

Dit mindealbum
i billeder

Alle behøver brugerstøtte en gang i mellem. Embla Familie og Slægt
er udviklet i Norden med dansk hjælp og vejledning

Embla Familie og Slægt

Et dansksproget slægtsprogram og mindealbum

Sælges kun fra www.embla.dk
Hent og prøv gratis demoversion,
som kun er begrænset ved 50 pers.

Nu også
certificeret for ny
Windows 7, også
64-bit

Opdater din

gratis og prøv
forbedringerne i
v8.0.160

Ved nykøb
kun 775,- kr.
CD-rom
tilsendes!

Hvor finder jeg noget om?

Første del

Erik Kann

Johan Jepsens Vej 1
2830 Virum
40 62 96 03

erik@reinholdt-kann.dk

Når vi dykker ned i anernes liv, opstår der ganske ofte behov for at vide, *hvor jeg finder noget om?* Jeg tror, at alle kan nikke genkendende til følgende eksempel:

Vi er i en folketælling 1860, og om en af vores aner står anført, at han var toldconsumtionsbetjent. Det ville næsten være mærkeligt, hvis vi ikke lynhurtigt stiller spørgsmålet: Hvordan finder jeg noget om sådan en, der må da være skrevet et eller andet?

Man tøver

Af flere forskellige grunde tøver mange med at give sig i kast med at søge svaret. Mangel på tid, det vil jeg vende tilbage til, man kan jo ikke vide noget om alting, det er nok vanskeligt, eller jeg ved slet ikke, hvad jeg skal gøre med sådan nogle spørgsmål, er vel nok de mest brugte begrundelser for ikke at gå i gang med arbejdet.

Begrundelserne

Lad os et øjeblik se lidt nærmere på begrundelserne.

Det med mangel på tid kan man jo vanskeligt blande sig i, det samme gælder den enkeltes valg af rækkefølge i arbejdet. Derimod vil jeg uden at ryste på hånden påstå, at det overhovedet ikke er spor vanskeligt, ligeledes at det slet ikke kræver, at man ved noget om alting og endelig, at alle slægtsforskere er særdeles trænede i at stille spørgsmål.

Det med at stille spørgsmål

Hvis vi nu starter bagfra og kikker på det med at stille spørgsmål. I virkeligheden er det så almindeligt, at vi i mange sammenhænge helt er holdt op med at tænke over, at det, vi foretager os, rent faktisk er at stille et spørgsmål. Det banale men helt typiske eksempel kunne være opslaget i kirkebogen under fødte kvindekøn med registreringen af Mette Hansdatter, noteret som datter af Hans Larsen og Cathrine Olsdatter. Helt uden at være bevidste om det, har vi med lynets hast tænkt det, der i virkeligheden er et spørgsmål:

Hvor er Hans og Cathrine født, hvem var deres forældre? Yderligere eksemplificering er vist overflødig. Det, at alle slægtsforskere naturligvis ved, hvilke kilder, de nu skal gå i gang med at kigge på, er egentlig ikke så vigtigt. Helt afgørende er det derimod, at der altså eksisterer en viden om, at netop det at stille spørgsmål er forudsætningen for at komme målrettet videre frem mod de arkivalier, der forhåbentlig kan give de rigtige svar på det bedste (læs mest troværdige) kildegrundlag.

Man behøver ikke vide noget om alting

At arbejde med at finde svar fordrer bestemt ikke, at man ved noget om alting. Man behøver på ingen måde at være inde i fattigvæsen, i tinglysning, i notarialforretninger mm. At arbejde med spørgsmål i artiklens forstand kræver i virkeligheden kun viden om og forståelse for én eneste lille mekanisme. Forstår man den, er vejen åben for at kunne finde svar på alt om alting! Lyder det ikke forjættende?

Det er vanskeligt

Sidst men ikke mindst må man slå fast, at det ikke er spor vanskeligt. Der kræves naturligvis nogle opslag. Men det sker i overskuelige og let forståelige håndbøger. Nogle gange er man lynhurtigt fremme ved et svar, andre gange kræver det lidt mere. Hvor finder jeg noget om køb af fast ejendom vil nok forekomme lettere at gå til end f.eks. spørgsmålet i forbindelse med behandling af et dødsbo: *"Hvor finder jeg noget om indbetalingen af arveafgiften til statskassen i 1819 for en person fra Island?"*

Min anledning

Der er flere forskellige grunde til, at jeg har valgt at bruge spaltepads på overvejelser over, *hvor man finder noget om?* For det første fordi jeg uden at ryste på hånden vil påstå, at det at kunne besvare netop sådanne spørgsmål er et af de aller vigtigste værktøjer for en slægtsforsker. For det andet fordi jeg har en klar for-

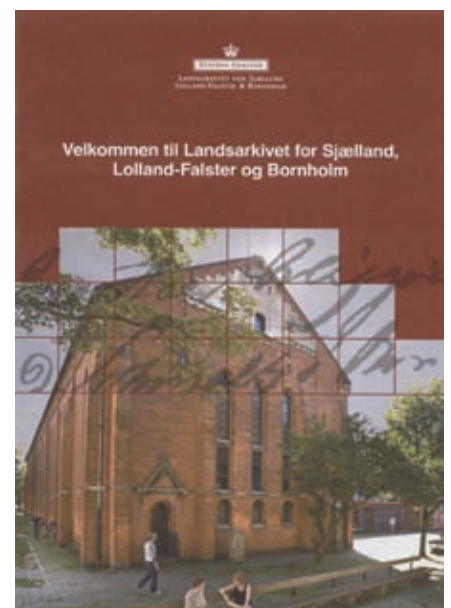
nemmelse af, at der rundt omkring findes en masse spørgsmål, der af den ene eller anden grund er sat på standby. Og det ærgrer mig ærlig og redeligt, først og fremmest fordi arbejdet med at finde svarene kan medvirke til, at der kom endnu mere gang i arbejdet med at fylde kød på slægten.

Mit budskab

Jeg vil gerne med de efterfølgende sider dels fremlægge konkrete redskaber til, hvordan man gør, når man søger svar på spørgsmålet om, hvor man finder noget om, dels demonstrere, at det faktisk ikke er så svært endda.

Forhold til kød på slægten

Det at finde noget om har i høj grad relation til det at fylde *kød på slægten*. Jeg har tidligere gennem et par artikler fremlagt mine tanker om det at fylde kød på slægten. Artiklerne havde gennem primært metodiske overvejelser og praktiske anvisninger fokus på at give et bud på, hvordan man kan lykkes med at supplere de enkle personregistrerende facts med mere bredspektrede informationer. Man kan

Arkivernes samlinger rummer kilometervis af spændende ting!!!

sige, at medens artiklerne om at fylde kød på slægten i høj grad var tænkt som inspiration og igangsættere, bliver man forhåbentlig ved hjælp af det efterfølgende i stand til at omsætte de mange tanker og ideer til arkivalisk virkelighed. Man kan måske udtrykke det på den måde, at medens "Kød på Slægten"-artiklerne hjalp til at tegne skitserne, skulle "Hvor finder jeg noget om" gerne hjælpe til at fylde farver på.

Ingen sammenhæng

Metodisk er der en tæt sammenhæng mellem de to emnekredse, men indholdsmæssigt er det ikke en forudsætning for at læse nærværende indlæg, at man har nærstuderet de tidligere artikler om *kød på slægten*.

Afgrænsninger

Inden jeg lægger fra land, bør jeg nok understrege, at det, vi skal ud og afsøge, er arkivernes verden. Dermed er fremsøgning af trykt litteratur i vores biblioteker skåret fra, vel vidende, at denne del af vores informationer naturligvis også er særdeles betydningsfulde.

Ydermere er det vigtigt at slå fast, at jeg vil tage mine læsere med ind i de arkiver, der er aflejret efter den offentlige administration. Deri ligge ikke, at man ikke kan finde informationer *uden for* den offentlige administration. På ingen måde. Men det forholder sig nu engang sådan, at den nuværende og tidligere arkivlovgivning betinger, at offentlige myndigheder er underlagt en pligt til at aflevere til det offentlige arkivvæsen efter den fordelingsnøgle, der nu engang er lagt mellem Rigsarkivet og Landsarkiverne. Ved at begrænse mig til den offentlige administration opnår jeg en forenkling i billedet af søgeprocessen, som er vigtig for at kunne bevare et relevant overblik. Mere herom senere.

Endelig bør jeg nok også sige, at jeg har vægtet overblikket og hovedlinjerne frem for akademiske detaljer, der selvfølgelig er betydningsfulde, men for ikke arkivfolk måske bare slører og dermed hindrer det nødvendige overblik.

Formål

Samlet kan man sige, at formålet med det efterfølgende er at give konkrete og let forståelige metodiske anvisninger på, hvorledes man gør, når man ønsker at finde svar på spørgsmålet: "Hvor finder jeg noget om?". I behandlingen forsøger

jeg "at gå hele vejen", hvilket vil sige, at jeg forholder mig til den samlede proces fra det øjeblik, vi tænker tanken, til vi sidder med den rigtig arkivpakke foran os på læsesalen.

Det konkrete udgangspunkt

Lad os starte med følgende konkrete eksempel: Vi er i en folketælling 1834 og om Anna Rasmusdatter, 82 år gammel, anføres det, at hun underholdes af fattigkassen. Helt som forventet stiller vi som slægtsforskere spørgsmålet: "Hvor finder jeg noget om det, hvordan får jeg nogle oplysninger om dette underhold af fattigkassen?"

Hvor svært kan det være?

Man kan jo starte med at spørge sig selv: Hvor svært kan det egentlig være at finde noget om det? Er det ikke bare at gå ind på arkivet og få fat i pakkerne med fattigvæsen, underhold af fattigkassen eller noget tilsvarende? Det er jo netop det, jeg gør, når jeg går på biblioteket for at finde oplysninger. Efter afklaring af hvilken decimalklasse emnet findes under, er vejen banet for at finde en forhåbentlig masse information!

Rent umiddelbart

Rent umiddelbart kunne det være nyttigt, hvis arkivernes indhold på samme måde altid var direkte publikumsrettet. Men ud over, at det ville være fuldstændig umuligt at tilgodese alle brugeres specifikke ønsker, ville det også være en hel umulig opgave at løse. Lad os blot tage et enkelt eksempel. På Landsarkivet findes et dokument skrevet til amtmanden over Sorø Amt. I brevet besværer brevskriveren sig over, at landevejens slette forfatning medfører en lang række vanskeligheder for den lille færgesart vedkommende driver over et mindre åløb. Henvendelsen slutter med et omstændeligt forslag til forbedring af færgesartens vilkår i Danmark. Spørgsmålet er naturligvis, hvordan man bedst kan gøre dette dokument publikumsrettet? I bund og grund handler det både om landevejene og om færgesart. I supplement hertil er det jo også et indblik i brevskriverens lille verdenssituation. Enhver umiddelbar publikumsrettet henlæggelse af denne skrivelse ville bero på en fortolkning af indholdet. Lad os antage, at arkivaren vælger at fortolke indholdet på en sådan måde, at skrivelsen bliver placeret under færgesart. Forskeren, der mange år efter skriver på en af-

Anna bor som logerende i den 19. familie. Den anden logerende ernærer sig af Spinneri og har dermed holdt sig fri af den offentlige fattighjælp!

handling om de mindre færgesteders historie, bliver naturligvis glad for denne fortolkning. Derimod bliver vejshistorikeren snydt for en vigtig information om vejene i denne del af landet, med mindre selvfølgelig at vedkommende forsker får den idé at kigge under færgesart!!! Sandsynligheden er næppe stor!

Og for så lige at runde den med det umulige i opgaven. Det her var blot ét enkelt dokument. Og der er som bekendt rigtig mange dokumenter på arkivernes hylder!

Det går slet ikke

Man kan hurtigt indse, at det slet ikke kan fungere at lade henlæggelse bero på en individuel fortolkning af dokumenternes indhold. Henlæggelsen af arkivalisk materiale må og skal hvile på en særlig metode og på principper, der er helt og aldeles uafhængige af enhver individuel fortolkning.

Et grundlæggende og altomfattende princip

Lykkeligvis er det lige netop sådan, at det statslige arkivvæsen i mere end 100 år har anvendt ét og kun ét ganske bestemt princip, som grundlag for systematisering og ordning af den offentlige administrations arkiver.

Proveniensprincippet

Dette forjættede princip bærer blandt arkivfolk betegnelsen *proveniensprincippet*,

fra latin ”stammende fra” eller hjemhør, altså princippet om, hvor noget hører til. Proveniensprincippet fastslår således arkivaliers hjemhør og opsætter nogle ganske bestemte regler, hvorefter arkivalier ordnes. Det, der gør proveniensprincippet helt forskelligt fra den indholdsmæssige fortolkning, er netop det forhold, at proveniensprincippet er bestemt af en række lovmæssigheder, der lader sig reproducere i identisk form igen og igen. Sagt på en anden måde: Hvis man forstår de grundlæggende funktioner i dette princip, er man i stand til at finde frem til alt om alting.

Hvad går det nærmere ud på?

En af arkivvæsenets helt store profiler V.A. Secher skrev i publikationen ”Meddelelser fra det danske Rigsarkiv, 1906-1918 s. 191-240” en længere redegørelse om proveniensprincippet: ”Arkivalierne skulle anbringes, hvor de i virkeligheden hører hjemme, dvs. der, hvor de ad den regelmæssige administrative Forretningssangs Vej ere ankomne for at forblive”.

Første eksempel

Hvis vi omsætter Sechers forklaring til praktisk virkelighed, bliver det med det samme klart, hvor entydigt proveniensprincippet er.

Lad os først antage, at vores teenager her i Virum har bestemt sig for at ansøge om SU (Statens Uddannelsesstøtte). Han forfatter en ansøgning og sender den straks af sted. Hvorhen? Ja, naturligvis til SU-styrelsen. Hans ansøgning repræsenterer en ”en regelmæssig administrativ Forretningssangs Vej”, og den ankommer til SU-styrelsen for at forblive der. Styrelsens svar til den unge mand repræsenterer helt på samme måde en ”regelmæssig administrativ Forretningssangs Vej”, og svaret ankommer til den unge mand for at forblive der. Man taler om, at ansøgningen til SU-styrelsen har proveniens i SU-styrelsen, medens svaret har proveniens hos den unge mand. Man må antage, at både Styrelsen og den unge mand opbevarer en kopi af deres ansøgning, henholdsvis svar. Kopiernes ”regelmæssige administrative Forretningssangs Vej” er, at de forbliver hos de respektive afsendere af ori-

ginaldokumenterne. Kopiernes proveniens kan således fastlægges, tilsvarende de originale dokumenter. Måske har SU-styrelsen holdt et møde, hvor kvartalets ansøgninger bliver behandlet. Behandlingen er måske dokumenteret i et referat fra et møde. Referatets ”regelmæssige administrative Forretningssangs Vej” er afgrænset til at være internt i SU-styrelsen. Følgelig bliver referatets proveniens SU-styrelsens arkiv.

Nyt eksempel

Og lad os så tage endnu et eksempel. Denne gang er det teenagerens forældre, der har besluttet sig til at foretage en ombygning af huset. Teknisk forvaltning skal naturligvis kontaktes, hvilket sker i form af en ansøgning. Hvorhen? Ja, naturligvis til Teknisk Forvaltning i Lyngby-Taarbæk Kommune. Jeg tror godt jeg kan forsvare at springe resten over, thi det vil være helt som ved SU-ansøgningen.

Saglig fortolkning

Forestiller man sig, at ansøgning om byggetilladelse rummer planer om ibrugtagning af en helt ny form for alternativ energi, ville en placering efter en indholdsmæssig fortolkning kunne bringe mange overvejelser i spil. Det er vi fuldstændig fri for, når vi anvender proveniensprincippet. Det er på ingen måde urimeligt at antage, at alle efterfølgende vil kunne ræsonnere sig frem til, at vores ansøgning om ombygning er sendt til teknisk forvaltning.

Historiker i år 2210

Lad os lege lidt videre med tanken og antage, at vi befinder os i år 2210. En historiker har sat sig for at undersøge noget om ombygninger i Nordsjælland. Hans spørgsmål er naturligvis lige til højrebænet: Hvor finder jeg noget om det?

Det universelle

Dermed kan man sige, at ringen er sluttet, og der skulle meget gerne tegne sig et billede af noget universelt. Som man kan se, drejer det hele sig alene om at finde ud af, hvem der administrerede, hvem der tog sig af, hvem der havde at gøre med. Logikken i proveniensprincippet sikrer, at vi med svaret på, hvem der administrerede, altid kan finde frem til ”noget om”.

To hovedelementer

Der er to hovedpunkter eller hovedelementer i proveniensprincippet, der samlet fastslår

1. at et embedes arkiv altid skal holdes for sig som en enhed uden at blive sammenblandet med andre embeders arkiver
2. at det enkelte embedes arkiv så vidt muligt ordnes på samme måde, som det i sin tid var, da det var i brug ved embedet

Proveniensprincippet to hovedelementer sikrer således for det første en overordnet sortering i klart adskilte embeder, og for det andet understøtter det et regelsæt for ordningen af de dokumenter, der udgør det pågældende arkiv. Netop det forhold, at et embedes arkiv i henhold til proveniensprincippet ordnes på samme måde, som da det indgik i den daværende samtidige administration, sikrer en dybere forståelse af de informationer, der findes i de enkelte dokumenter. Isoleret set indeholder et administrativt dokument naturligvis information i sig selv, men det er imidlertid netop det forhold, at det administrative dokument er en del af en administrativ proces, der gør det muligt for os at forstå dokumentets information i en relevant, meningsskabende sammenhæng. Den administrative proces i sin helhed bliver en afgørende nøgle til forståelsen af dokumenternes indhold. Traditionelt defineres et arkiv som ”en bestand af aktstykker, som er vokset frem hos den arkivskabende person eller institution som en følge af dennes virksomhed og bevaret (arkiveret) af denne” (”Rigsarkivet og hjælpemidlerne til dets benyttelse I, 1. bind”, red. af Wilhelm von Rosen (1983) s. 17), og arkivets bestanddele opfattes følgelig som en helhed, ”hvis afgrænsning og struktur er bestemt af den proces, hvoraf arkivet er opstået” (samme værk, ligeledes s. 17).

Den samtidige administrations præmisser

Man må altså være fuldstændig klar på, at det hele foregår på den samtidige administrations præmisser.

Når man i 1830erne behandlede en eller anden ansøgning, tænkte man absolut ikke på, at der mange, mange år efter kom nogen, der kaldte sig slægtsforskere, for at arbejde med tingene. Det er vores opgave at åbne for informationerne, ikke omvendt!

En proces

Det, der venter os, når vi skal følge op på vores konkrete udgangspunkt om fattighjælpen til Anna Rasmusdatter, er såle-

Henlæggelsen af arkivalisk materiale må og skal hvile på en metode og på principper, der er helt og aldeles uafhængige af enhver individuel fortolkning.

des en samlet proces, der let lader sig strukturere i tre logiske delelementer.

- Er forudsætninger for overhovedet at finde oplysninger til stede? Hvis ikke er der jo ingen grund til at gå videre!
- Hvilket embedes arkiv administrerede den aktuelle sags område? Her er målsætningen således alene den første udvælgelse blandt de mange mulige embedsarkiver. Indgangen er en række veldefinerede og let tilgængelige trykte hjælpemidler, som vil blive gennemgået nedenfor.
- Hvordan foregik den daværende daglige administration af det aktuelle emne? Her er målsætningen at finde frem til de rigtige dokumenter, og ud fra den samlede administrative proces at forstå den information, der rummes i dokumenterne. Indgangen er en række forholds let tilgængelige hjælpemidler, der vil blive gennemgået i anden del af artiklen.

ad a. Forudsætninger

Den banale men naturligvis helt afgørende forudsætning for at nå frem til at sidde med den rigtige arkivpakke foran sig på plads 13 er selvfølgelig, at der er bevaret kildemateriale. Der er tre aspekter heri.

- for det første er det en betingelse, at det emne, man ønsker at finde noget om, rent faktisk er noget, en offentlig myndighed har skullet tage sig af
- for det andet, at der også i arkivlovgivningens forstand er tale om en offentlig myndighed
- og endelig for det tredje, at der rent fysisk er bevaret arkivalisk materiale.

Disse forhold er vigtige, især fordi man naturligvis kommer i situationer, hvor man ikke finder svar på spørgsmålet om, hvor man finder noget om. I de situationer er det vigtigt at vide, om man har søgt korrekt og dermed kan tillade sig at udelukke videre muligheder. Et oplagt eksempel kan hentes fra skiftevesenets verden. Blandt andet Danske Lov fra 1680erne fastslår klart betingelserne for, hvornår det offentlige skal indgå i en skiftebehandling. Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, skal det offentlige principielt ikke blande sig. Konsekvensen for os mange hundrede år efter er desværre, at der så ikke er noget at finde. Et andet eksempel kunne være udstedelse af et testamente. Ofte retter man henvendelse til

det offentlige for at sikre sig gennem en konfirmation af dokumentet. Ægtheden er på plads og sandsynligheden for, at det bliver overset minimeret, når det er henlagt i notarens arkiv. Nu er verden imidlertid sådan, at man ikke er tvunget til at tage notaren med ind over. Principielt kan testamentet blot være et stykke papir i natbordsskuffen. Søgemæssigt betyder det, at til trods for, at det måske af den officielle skifteprotokol fremgår, at "der vist foreligger et testamente" vil spørgsmålet *Hvor finder man noget om sådan et testamente?* aldrig kunne blive omsat til "arkivalisk virkelighed".

Det med at være en offentlig myndighed i arkivlovgivningens forstand kan godt lyde underligt. Ikke desto mindre er det en realitet, som man nødvendigvis må forholde sig til. Lad mig blot anføre to eksempler. Kommunerne opfattes naturligt nok af de fleste af os som en del af den offentlige forvaltning. Men indtil for få år siden var kommunernes arkiver faktisk ikke omfattet af arkivlovgivningens afleveringspligt med den enkle konsekvens, at man ikke kan være sikker på, at der skal være afleveret materiale til det stedlige landsarkiv. Det andet eksempel tager udgangspunkt i godsarkiverne. Som de fleste er klar over, er godsarkiverne ikke offentlige arkiver og derfor ikke afleveringspligtige. Men: I tiden frem til 1817 (og 1850 for bestemte godstypers vedkommende) varetog godserne skifteforvaltningen for deres fæstebønder. Opgaven skal imidlertid ses som en funktion, som godset udfører på det offentliges

1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Fra fattigkommissionsprotokollen fra Tingsted sogn 1824. Vi er midt i oversigten over de, der er optaget på årets fattiguddelelingsplan.

vegne. Derfor er godsernes skifteprotokoller rent faktisk afleveringspligtige til det offentlige arkivvæsen, selv om godsarkivet som sådan *ikke* er afleveringspligtigt. Man kan naturligvis ikke udelukke, at der til trods for reglerne fortsat befinder sig enkelte skifteprotokoller, der ikke er afleveret. Men regelsættet er trods alt så entydigt, at man kan indtænke det i søgeprocessen.

ad b. Hvilket arkiv?

For at komme frem til hvem der administrerede et bestemt sagområde, er det nødvendigt at inddrage nogle forskellige hjælpemidler. Det er min anbefaling, at man lægger ud med de hjælpemidler, der er enklest at anvende, og hvori man har den største sandsynlighed for hurtigst at finde et brugbart svar.

De to vigtigste

De to nærmest legendariske opslagsværker "Håndbog for Danske Lokalhistorikere" (red. af Johan Hvidtfelt) 1952-1956 og "Dansk kulturhistorisk Opslagsværk bd. I-II" (red. af Erik Alstrup og Poul Erik Olsen) 1990-1991 må uden diskussion anses for at være de allervigtigste hjælpemidler.

Man skal bestemt ikke lade sig narre af titlen "Håndbog for danske lokalhistorikere", thi bag titlen skjuler sig et formidabelt leksikon skrevet af slægts- og lokalhistorikere for netop slægts- og lokalhistorikere. Med andre ord lige som "Dansk kulturhistorisk Opslagsværk" er et leksikon skrevet af "nogen som os" for "nogen som os". Håndbogen og opslagsværket er, hvad angår indholdet, principielt det samme, men rent redaktionelt er der den forskel, at medens håndbogen har opsplittet behandlingen i rigtig mange enkeltartikler, samler opslagsværket behandlingen i lidt større, sammenhængende artikler. Det giver et bedre samlet overblik, men naturligvis en smule mindre brugervenlighed. Benytteren hjælpes dog af et fint stikordsregister bag i opslagsværket.

I supplement til de to her anførte opslagsværker findes et større udvalg af hjælpemidler, betegnet håndbøger, "Hvem, Hvad, Hvor", ligesom det velsignede Internet i den grad tilbyder sig med diverse samlinger af fagrelaterede opslagsord. Jeg har den største respekt for disse mange tiltag, men tøver med konkrete anbefalinger. Ikke fordi de er dårlige. Men der er altså en grund til, at eksempelvis "Dansk kulturhistorisk Opslagsværk" har gjort brug af ikke mindre end

Fra "Håndbog for danske Lokalhistorikere", artiklen om Færgøvesen.

192 forskellige forfattere for at være dækket ind. Ét menneske kan naturligvis ikke besidde så stor viden, at det er muligt at sammenstille dækkende redegørelser for alle slægtsforskningsrelaterede emner.

Grundbøger

I kategorien af enkle hjælpemidler med stor sandsynlighed for rimelig hurtigt svar finder vi en række af de grundbøger, der er udsendt om slægtsforskning/slægts-historie. Nogle af disse (lidt ældre) grundbøger har hovedvægten på rent metodiske vejledninger i opstillinger af ane- og efterslægtstavler, og kan derfor kun i mindre grad anvendes i jagten på "at finde noget om". Anna Louise Alstrøms grundbog "Lær Slægtsforskning" (1976) er en aldeles glimrende vejledning om metode og det fundamentale kildemateriale. Men til det videre arbejde med kilderne rækker den slet ikke. Eftersom det heller ikke er bogens formål, må det her anførte bestemt ikke opfattes som kritik. Måske lidt overraskende er fagets hæderkronede grundbog: Albert Fabritius og Harald Hatt: "Håndbog i Slægtsforskning", der i sine første udgaver nu er mere end 50 år gammel, faktisk et ganske velegnet udgangspunkt til "at finde noget om". Ganske vist er bogen overordnet disponeret efter arkiver og arkivaliegrupper, men stikordsregistret bagest i bogen giver god mulighed for at komme på sporet af askens emner.

De nyere grundbøger er i høj grad ori-

enteret mod slægtsforskerens praktiske udgangspunkt. Hans H. Worsøes fremstilling, der efterhånden er udkommet i mange udgaver og under flere forskellige titler, byder således på afsnit om eksempelvis *fast ejendom, kilder om dagliglivet etc.*, etc. Så her er det at finde noget om i den grad en ærressag! Det samme gælder bestemt også om Jytte Skaanings og Bente Klercke Rasmussens fine bog "Find din slægt – og gør den levende" (2003). Bogens kapitler nærmest skriger på at blive brugt: *Forfædrene fra vugge til Grav, Når forfædrene sprang soldat osv.*, osv. Detailrigdommen i Jyttes og Bentes bog er overvældende og kan til tider tage pusten fra selv den mest erfarne. Personligt sætter jeg meget pris på de mange detaljer, men det kan virke overvældende, hvis man kommer med ingenting i bagagen og egentligt "bare" gerne vil vide, hvor man finder noget om xxx".

ad c. Hvor i arkivet?

Hjælpemidler hertil vil blive behandlet i den næste artikel

Og så (endelig) tilbage til det konkrete eksempel

Lad os så endelig langt om længe vende tilbage til vores praktiske udgangspunkt om fattigunderstøttelsen til Anna Rasmussdatter og relatere det til den viden, vi nu har om proveniensprincippet. Vi kan nu uden at tøve "oversætte" spørgsmålet *Hvor finder jeg noget om til Hvem administrerede, hvem havde at gøre med?*

Ud fra den overordnede præmis om at gøre jagten på svaret så enkel som mulig starter vi i "Håndbog for danske Lokalhistorikere" og "Dansk kulturhistorisk Opslagsværk". Med dens mange enkeltartikler er håndbogen ikke helt ideel som indgang. Vi ledes ind på emnet via følgende artikler: fattigblok, fattiges kasse, de ..., fattigforstandere, fattiggård, fattighus, fattigkommissioner, fattigvæsen. Det vil være naturligt at lægge ud med artiklen om fattigvæsen, hvor der forklares, at der ved reorganiseringen af fattigvæsenet i 1802-03 indrettedes fattigkommissioner i by og på land. Artiklen om *fattigkommissioner* gennemlæses, og her får vi bl.a. at vide, at der ved plakat (gammel betegnelse for en "art lov") 5/7 1803 oprettedes fattigkommissioner i hvert landsogn og hver købstad. Ikke helt uvæsentligt får vi desuden at vide, at det var sognepræsten, der var født formand, endvidere at det var kommissionens opgave at administrere

Fra sagregistret i Fabritius og Hatts klassiske fremstilling.

den offentlige fattigpleje under tilsyn af amtsfattigdirektionen. Indsatsen har hurtigt givet os en fornemmelse af administrationen af dette område: Overordnet er der to ordninger, én for landet og én for købstæderne, det er den administrative enhed *Fattigkommissionen*, der står for den daglige, praktiske administration af området, og endelig at der findes en tilsynsmyndighed med navnet *Amtsfattigdirektionen*. Ved gennemlæsningen i håndbogen kunne man godt få en anelse om, at der primært er redegjort for forholdene på landet, men lad os glemme det lige nu, eftersom vores Søren Pedersen er fra et landsogn. Med entydige betegnelser for to administrative myndigheder burde der ret beset være nok til at gå videre, selvom vi ikke har fået et direkte svar på, hvor man fandt noget om. Men lad os da prøve, om vi kan få mere hjælp ved opslag i "Dansk kulturhistorisk Opslagsværk". Helt som forventet er der her kun én artikel under rubrikken *Fattigforsorg*. Til gengæld er den på ikke mindre end 11½ spalte. Vores viden om den administrative struktur bekræftes, ligesom vores fornemmelse fra før om en forskel mellem land og by bekræftes. Endnu vigtigere er det, at der under den faste rubrik om *Utrykt kildemateriale* klart og tydeligt står, at arkivalier vedrørende fattigforsorg på landet kan findes i præstearkiverne. Det er da verdensklasse!!!! Ved to enkle og hurtige opslag er vi nået frem til, hvor man med stor sandsynlighed kan finde noget om

Ansøgning om at måtte indgå Borgerligt Ægteskab, sendt til byfogeden i Næstved 1889.

den fattigunderstøttelse, Anna Rasmussdatter modtog i henhold til folketællingen.

Endnu et eksempel - borgerligt ægteskab

Lad os tage endnu et eksempel. Situationen er en henvisning i en kirkebog under copulerede i Simested sogn 1879. Det er

Forpligtelsen i Pkt. 6 var en del af kravene i loven: Det kommende ægtepar lover, at eventuelle børn vil blive opdraget i Folketkirkens lære.

Numr.	Betjeningsmandskabs Navn.	Ejrl.	Alde.	Sted.	År indl.	År udl.
1	Jens Jensen	170	29	Aalebæk	1852	Oplysningsmand Føl 1851
2	Jens Chr. Andersen	40	38	Kjeller	1852	- 1894
3	Paa Hansen	170	43	Borre	1852	- 1891
4	H. Henningsen	170	24	Aalebæk	1852	- 1860
5	J. Henningsen	170	27	Aalebæk	1852	- 1857
6	Hans Rasmussen	92	32	Aalebæk	1852	- 1852
7	H. Rasmussen		44	Aalebæk	1852	Rasmussens Føl 1881
8	H. T. Nielsen		21	Aalebæk	1852	Rasmussens Føl 1864
9	Jens Jensen			Aalebæk	1852	Kjeller

Fortegnelsen over ansatte ved redningsstationen i Aalebæk (Borre sogn, Mønbo herred).

her anført, at kvinden Zidse Larsdatter har indgået borgerligt ægteskab. Heldigvis kan vi nu på baggrund af vores viden gå direkte til sagen og spørge: Hvem administrerede, hvilken myndighed/myndigheder havde at gøre med borgerligt ægteskab i 1874? Første opslag i "Håndbog for danske Lokalhistorikere" giver absolut ingen fingerpeg, det gør derimod "Dansk kulturhistorisk Opslagsværk" under opslagsordet ægteskabsindgåelse. Vi får at vide, at borgerligt ægteskab blev muligt i kølvandet på junigrundlovens bestemmelser om religionsfrihed (1849). Ved lov af 13/4 1851 blev det således i en række tilfælde gjort muligt at indgå vielse for en borgerlig myndighed. Men helt dækkende er opslaget nu ikke: "En tilsvarende pligt påhvilede den embedsmand, der foretog borgerlig vielse". Nærmere det administrative univers kommer vi ikke. Det gør vi derimod ved læsning af Jytte Skaanings og Bente Klercke Rasmussens "Find din slægt og gør den levende" (2003) side 70-71: *Oplysninger om borgerlig vielse findes indtil 1919 i retsbetjentens arkiv og i politimesterens arkiv for perioden 1919-1922.* Disse overordnede statements bliver yderligere nuanceret i den efterfølgende tekst, og man lægger bogen væk fuldt og dækkende orienteret. Ligeså fint går det, hvis vi vælger at slå op i Hans H. Worsøes "Politikens Håndbog i Slægtshistorie" (5. udgave) side 140. Knap så mange detaljer - men dækkende og informativt.

Og så et sidste eksempel

Lad os som et eksempel antage, at en af

mine forfædre er omtalt i folketællingen som værende *Opsynsmand ved Redningsbaaden*. En gennemgang af såvel Jytte Skaanings og Bente Klercke Rasmussens bog som Hans H. Worsøes giver absolut ingen oplysninger. Både håndbogen og "Dansk kulturhistorisk Opslagsværk" har artikler om emnet *redningsvæsen*, men ingen af dem giver et særlig brugbart fingerpeg om, hvor vi skal søge i det store udvalg af arkiver. De hjælpemidler, vi hidtil har arbejdet med, rækker således ikke, der må mere til. I den efterfølgende artikel vil jeg introducere til nogle lidt mere hardcore hjælpemidler, der forhåbentligt kan lede os på rette vej.

Udsyn

Desværre tillader pladsen ikke en masse andre eksempler. Jeg har med de praktiske gennemgange gerne ville vise, at man ikke nødvendigvis altid finder det rigtige svar i det første hjælpemiddel, man konsulterer. Tålmodighed er afgjort en dyd. Når jeg i den efterfølgende artikel træder ind i arkiverne for at udrede detaljer om de administrative forløb, vil der nok også blive brug for en god portion tålmodighed. Og så lige til sidst en anbefaling til alle: Selv om denne artikel kun behandler første del af den samlede proces, er der intet i vejen for, at man allerede nu kan gøre de indledende øvelser for at finde frem til det noget, i hver især synes er særlig spændende. Jeg vil ønske alle rigtig god fornøjelse med anstrengelserne, og jeg glæder mig til at følge op på det hele i et kommende nummer af Slægt&Data.

Unik udstilling i Rundetårn

Susanne Fuglsang
Højbakkevej 3
2640 Hedehusene
Tlf. 46 13 60 01
fuglsang@dis-danmark.dk

DIS-Danmark, Samfundet og SSF har fået mulighed for at afholde en fælles slægtsforskerudstilling, gennem hele 5 uger i Rundetårn.

Din Historie er unik, det er aldrig tidligere sket, at en udstilling, en foredragsrække og en fælles slægtsforskerstand for de 3 foreninger har haft til huse i samme lokale. Og så i denne helt unikke bygning, hvor der også vil være flere specielle rundvisninger i perioden.

Alt dette her ville slet ikke kunne lade sig gøre uden masser af hjælp fra frivillige. Omkring 60 personer er involveret i styregruppen, i arbejdsgrupperne og som hjælpere på slægtsforskerstanden. Den er bemannet med erfarne slægtsforskere alle ugens dage kl. 11.00–16.30. Udstillingen kører til og med den 3. oktober.

Fernisering

Der blev holdt fernisering (åbning) af udstillingen den 27. august, og her deltog ca. 200 interesserede.

Jesper Vang Hansen, direktør i Rundetårn, takkede i sin tale Veluxfonden for den gavmilde donation, der har gjort det hele økonomisk muligt. Veluxfonden gav også en stor donation i 1987, da Bibliotekssalen i Rundetårn blev renoveret, og som en lille pudsigheid er Din Historie udstilling nr. 200 i dette flotte lokale.

Trilby Gustafsson, medlem af alle 3 foreninger, holdt en flot tale på foreningernes vegne og fortalte om forløbet i arbejdsgrupperne de sidste mange måneder.

Spændende genstande

Rasmus Agertoft, kurator på projektet, sluttede talerækken af med en orientering om alle de spændende genstande, han fik tilsendt, da projektet i foråret efterlyste genstande med en tilknyttet slægthistorie fra 1700-årene.

Derefter fordelte deltagerne sig på udstillingen og i slægtsforskerstanden; der var stor interesse for det hele.

Har du mulighed for en københavnertur, så tag en tur op i Rundetårn og se en unik udstilling, få hjælp til din egen slægtsforskning og nyd atmosfæren i det gamle tårn.

Udtræden af bestyrelsen

Det er med beklagelse, at bestyrelsen må meddele, at DIS-Danmarks mangeårige kasserer har valgt at forlade sin bestyrelsespost i utide, begrundet i uoverensstemmelser i forbindelse med overgangen til nyt regnskabssystem.

Bestyrelsen har afholdt ekstraordinært bestyrelsesmøde og har valgt Knud Haaning Andersen som ny kasserer.

DIS-Danmarks nye hjemmeside

www.slaegtogdata.dk

Af Henning Karlby

Så er foreningens nye hjemmeside ”i luften”. Umiddelbart, når I ser på siden, ser det ud som om foreningen blot har fået en hjemmeside med et nyt udseende med stort set de samme funktioner, som der var på den gamle side. Men hvis I kigger lidt nærmere, vil I opdage, at siden har mange nye funktioner.

Arrangementskalenderen

En af de nye funktioner, vi er meget glade for at introducere, er vores arrangementskalender ”Slægtonaut”. Den vil dog kun fungere, når I bruger den. At bruge den i denne forbindelse er, ikke kun at I kigger på den, men at I ude i foreningerne får et password til ”Slægtonauten”, så I kan lægge jeres foredrag og arrangementer ind i kalenderen. I det daglige skulle det gerne betyde, at der kommer flere til jeres foredrag og måske også flere medlemmer i jeres foreninger.

Hvem kan annoncere på vores kalender?

Det kan enhver slægtsforskerforening uanset, om man er DIS-lokalforening, medlem af SSF eller er uden tilknytning til landsdækkende foreninger. Endvidere kan lokalhistoriske arkiver og landsarkiverne eller biblioteker, som tilbyder aktiviteter, der henvender sig til slægtsforskere, også få deres aktivitet i kalenderen. Hvis man kun laver et enkelt foredrag en gang i mellem og ikke har lyst til at have adgangskode til kalenderen, kan man sende en mail til vores webmaster, der så vil lægge arrangementet ind i kalenderen.

Det nye Forum

Et andet tiltag er, at I skal logge på for at se alle grupperne i Forum.

Forum er delt op i et område, som alle kan se. Dertil kommer et udvidet område, hvor personer, som vil give sig til kende på forum, kan få lov at deltage. dvs. har opnået rettigheder til at skrive. Det kalder vi ”registrerede brugere”. Endelig er der personer med fuld adgang i forum, det er selvfølgelig vores medlemmer, som både kan læse og skrive i alle grupperne.

Indmeldelse og kontingentbetaling

En tredje facilitet er, at det frem over er muligt at melde sig ind i foreningen via hjemmesiden. Sammen med denne funktion er det også blevet muligt at betale kontingent med kreditkort via hjemmesiden.

Lokalforeningers hjemmesider

En fjerde funktion er, at vores lokalforeninger kan få en gratis hjemmeside via den nye hjemmeside.

Sådan logger du på

I skal bruge 2 ting for at logge på sitet. Det ene er jeres medlemsnummer, som er printet sammen med dit navn og adresse på bagsiden af dette blad. Det er jeres brugernavn. Dertil skal I også bruge jeres postnummer, det er jeres password første gang, I logger på siden. Når I logger ind første gang, bliver I ført hen til jeres personlige oplysninger, hvor I bl.a. skal vælges jeres eget password.

Den nye forside

I har været vant til, at forsiden på foreningens hjemmeside stort set var ens hver gang, I kom ind på siden. Dette er ikke længere tilfældet. Hvis f.eks. en af vores lokalforeninger skriver en nyhed på deres hjemmeside, som ligger på foreningens server, vil denne nyhed med det samme kunne ses af alle DIS-Danmarks medlemmer på vores forside også. Det betyder, at vi har fået en dynamisk hjemmeside, hvor I ikke længere skal lede efter nyhederne. De ligger med det samme fremme til jer, når I ankommer til siden.

Vi håber, at alle vil få glæde af den nye hjemmeside.

Tag en skifteprotokol med hjem

Knud Haaning Andersen

Rugvænget 73

7400 Herning

tlf. 5180 9236

knudhaaning@post.cybercity.dk

<http://knudhaaning.homepage.dk>

Hvem har ikke oplevet at sidde på arkivet, rigtig godt i gang med at læse/afskrive noget interessant og pludselig lyder det: "Arkivet lukker"? Ganske vist er slægtsforskere i dag begunstiget af, at såvel kirkebøger som folketællinger i stort omfang er tilgængelige via Arkivalieronline. Men for nu at anvende en lettere omskrivning af det kendte ordsprog: Kirkebøger og folketællinger gør jo ingen somer!!

Netop takket være Arkivalieronline

Netop takket være Arkivalieronline er flere og flere slægtsforskere på vej ind i en masse andre kildegrupper, hvor der naturligt nok er længere imellem de digitale snapse. Ting tager som bekendt tid, og derfor må vi nok indstille os på, at der vil gå mange år endnu, inden vi helt kan glemme, hvor Ll. Sct. Hans Gade og Jernbanegade ligger!

Heldigvis

Vi er imidlertid efter min mening meget heldigt stillede, fordi udviklingen af den digitale fototeknik har medført, at det i dag er mere givende at fotografere mange arkivalier til hjemmebrug, end blot at bruge tiden på arkiverne til at lede og læse. Personligt har jeg i hvert fald de sidste år brugt næsten al min tid på digitalfotografering af arkivalier til hjemmestudier.

I det følgende

I det følgende vil jeg fortælle om de erfaringer, jeg har gjort mig ved brug af forskellige kameramodeller etc. Jeg håber, at andre kan have gavn af at læse beretningen!

Mine kameraer

Når jeg har købt kamera, har jeg holdt mig til Canon-modeller, fordi forbrugerundersøgelser ofte kårer netop disse modeller til nogen af de bedste, men andre mærkers kameraer kan givetvis også bruges med lige så gode resultater. Jeg vil for eksempel ikke blive overrasket, hvis et billigt Aldi-kamera giver lige så gode billeder som et dyrt kamera. Af de 4 kameraer, jeg har brugt i tidens løb, har det sidste været det billigste, men også det bedste.

Udviklingen er gået stærkt

Man må konstatere, at digitale kameraer i dag leverer billeder, der (langt?) overgår de ældre analoge kameraers. Det første kamera, jeg købte var, et PowerShot S20, som, da jeg købte det i 2000, havde 3.3 mega pixels, som var tilstrækkeligt til at få et brugbart resultat. Med fulgte en strømforsyning, så jeg undgik de gentagende batteriskift. En ulempe ved kameraet var, at flash-kortene (kortet som fotoapparatet bruger til lagring af billeder) havde en meget lille kapacitet. Det første, jeg brugte, var på 32 MB og kunne kun tage 16-17 billeder, som så skulle lægges over på en bærbar pc. Større flash-kort fandtes, men var meget dyre. Jeg anskaffede mig dog et 256 MB kort, hvilket hjalp på kapaciteten, men dog ikke så meget, at jeg kunne undvære den bærbare pc, når jeg var på arkivet.

Spejlreflekskamera

Da mit første kamera i 2004 sagde stop, skulle jeg have et rigtigt godt kvalitets-kamera, og det endte med, at jeg købte et Canon Eos300D spejlreflekskamera. På papiret et godt ka-

mera, men desværre ikke velegnet til at fotografere arkivalier med. Jeg måtte konstatere, at ca. 30% af de billeder, jeg tog, måtte tages om, fordi de var uskarpe. Efter megen snak med erfarne fotofolk, fandt jeg frem til, at mit dyre spejlreflekskamera var overkvalificeret, idet det målte afstanden i flere punkter, hvilket ikke duede på så korte afstande, der er tale om ved fotografering af arkivalier. Samtidig gik apparatet i stykker ikke mindre end 2 gange – sandsynligvis fordi mekanikken var for følsom til at tage mange billeder efter hinanden. Der måtte et nyt apparat til.

Apparat med drejeskærm

Det nye apparat blev et Canon PowerShot A95 med drejeskærm, intet mindre end en drøm af et apparat. 2-3000 billeder efter et besøg på arkivet og ikke et eneste uskarpt billede. Samtidig blev det muligt at købe flash-kort på 2 GB til en overkommelig pris, så nu var den bærbare ikke længere nødvendig på arkivet. Overførsel og kontrol af billeder kunne vente, til jeg kom hjem. Desværre kunne A95'eren ikke blive ved med at holde, det var slidt ned efter mere end 200.000 optagelser.

Mine krav til et kamera – ny optageprocedure

De krav, jeg stiller til et nyt kamera, er lette at opfylde, bortset fra at jeg gerne ville have et kamera med fjernudløser og med drejeskærm.

Fjernudløseren, som er nødvendig for at undgå en dårlig arbejdsstilling, kan desværre kun fås sammen med spejlreflekskameraer. Drejeskærmen er der næsten ingen kameraer, der har mere.

Mit stativ.

Derfor har jeg måtte lægge min optageprocedure om.

Mit nyeste apparat med billedstabilisator

Jeg har valgt et Canon PowerShot A470, mit hidtil bedste og billigste apparat. Når jeg har kunnet lægge min optageprocedure om, skyldes det først og fremmest, at apparatet havde fået billedstabilisator, så det næsten er umuligt at tage et uskarpt billede.

Arbejdet med at optage

Jeg havde indtil nu haft for vane at bruge søgeren til at se, om alle billeder var taget rigtigt. Nu har jeg dels fundet ud af at anvende indstillingen "automatisk optagelse", dels at lade apparatet afgive et klik, når billedet var taget. Når kameraet samtidig var monteret på et stativ, spændt fast på bordet, kunne jeg koncentrere mig om det, som foregår foran kameraet: bladning og kontrol af at alle sider er taget. Det sidste er navnlig vigtigt, når jeg fotograferer dokumenter uden sidenummerering.

Min gamle vane med at skulle se alt i søgeren er blevet til en uvane, som jeg forsøger at lægge fra mig.

Fotostativ og baggrund

Det, som fotograferes, skal gerne ligge, så kameraet fotograferer vin-

kelret på emnet. Efter at have brugt stativ og skråtstillet læsestativ, har jeg nu lavet mit eget fotostativ, som står direkte over mit emne. Stativet er konstrueret, så det er let at klappe sammen til transport. Som underlag for mit emne bruger jeg et stykke sort karton, så jeg får et ensartet omrids.

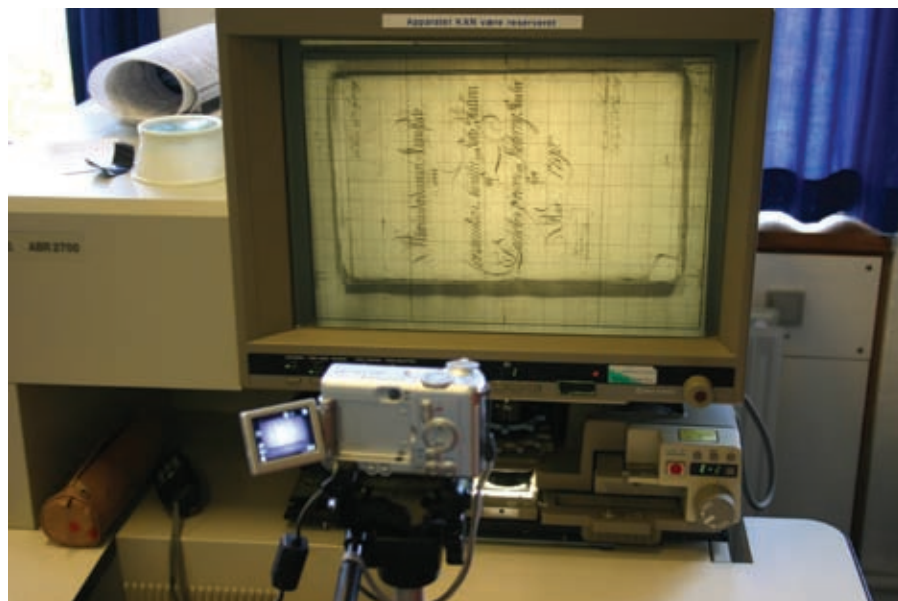
Optageteknik

Jeg har indstillet mit kamera, så det fotograferer i den størst mulig opløsning (3072 x 2304), men mindre opløsning kan også bruges. Selvom det kan være irriterende at have klikfunktionen sat til, så bruger jeg den

som kontrol af, at billedet bliver taget. Jeg optager altid i farver, selvom mit apparat kan optage i sort/hvid eller gråtoner. Farverne får de fleste nuancer med. Når jeg er færdig med at fotografere en protokol eller pakke, indstiller jeg mit kamera til at gemme de næste billeder i en ny mappe. Som omtalt før retter jeg under optagelserne min opmærksomhed hen foran kameraet, så jeg er opmærksom på at få det hele med. Et glemt løst blad bliver aldrig opdaget senere. Jeg undlader at bruge min søger til kvalitetskontrol, da det er svært på så lille et billede at se, om det er i orden. Er jeg i tvivl om en optagelse, tager jeg altid et ekstra billede.

Efterbehandling

Når jeg kommer hjem fra arkivet, overfører jeg mine billeder til mine harddiske. Jeg har 2 eksterne harddiske, og jeg lægger billeder over på begge. De to benævnes A, henholdsvis B (min sikkerhedskopi). Til overførslen bruger jeg en lille box, som jeg kan sætte mit ST-kort (kortet som fotografiapparater lagrer billeder på) ind i. På nogle pc-er er det også muligt at sætte kortet direkte ind i en åbning. Mit A-sæt omnummererer jeg, så billednumrene passer til protokolernes sidetal. Dubletter slettes. Dårlige billeder og manglende sider noteres, så de kan tages om ved næste

Fotografering fra mikrofilmfremviser.

arkivbesøg. Med et billedbehandlingsprogram beskærer jeg mine optagelser, så de fylder mindre. Rundt regnet fjerner jeg mellem 30 og 60% af billedet, vel at mærke uden at det går ud over billedernes kvalitet. Plads på harddisken kan man jo altid bruge!

Mikrofilm

Rigsarkivet har en meget stor samling af mikrofilm, som kan lånes hjem til biblioteker med godkendt brandboks. Jeg er i den heldige situation at bo tæt ved Herning Bibliotek, hvor de, udover godkendt brandboks, også har et godt mikrofilmlæseapparat.

En del af mikrofilmene kan det godt lade sig gøre at affotografere direkte fra skærmen. En del er dog enten meget mørke, meget lyse eller med mange ridser, og så bliver resultaterne dårlige. Bedst bliver resultatet, hvis arkivalierne på mikrofilmen ikke går for tæt på kanten. En affotografering af mikrofilm er kun en nødløsning, der kan bruges, hvis man ikke har mulighed for at komme på arkiverne tit, eller hvis man ikke kan se arkivmaterialer på arkiverne (f.eks. arkivalier i dårlig stand).

Internet og afskrifter

Der er ikke meget ved at have ½ million billeder liggende på sin pc, hvis de ikke bliver brugt til noget. Jeg kan selv kun bruge en del af materialet. På min hjemmeside og gennem nyhedsbreve holder jeg interesserede orienteret om, hvad jeg har fotograferet, og hvis man vil ofre nogle kr., kan de købes. Men når jeg er færdig med min efterbehandling, laver jeg nogle dvd-er til Ole Laursen-Wadschier i Odense og Erik Brejl i Ringkøbing. Ole lægger så mine billeder ud på sin hjemmeside. Er man lidt vant til arkivarbejde, er hans systematik ikke så vanskelig at finde rundt i. Og så er der oven i købet henvisninger til, hvor man kan finde afskrifter af arkivalierne. Erik Brejl får dvd-er, så han hjemme kan lave afskrifter.

Afslutning

For mig er der ingen tvivl om, at digital fotografering af arkivalier i høj grad kan bruges til at få endnu mere "kød på slægten". Men vi skal ikke forvente, at Statens Arkiver inden for en overskuelig fremtid får digitaliseret deres arkivalier, og slet ikke i en sparetid. Vi må selv tage sagen i egen hånd. Jeg er ikke den eneste, der foto-

WEGA BOGBINDERI

Stenildhøjvej 54
9600 Aars

Indbinding af:

- alle slags slægtsbøger
- tidsskrifter mm.

Pris efter aftale

Bogbindermester:

Heidi Gass Sibbesen

Tlf. 98 66 12 81

Mail: Heidi.gass@sibbesen.dk

graferer på arkiverne. Ole og Erik er ikke de eneste, der arbejder med offentliggørelse af arkivalier og afskrifter, men skal vi have det store udbytte af vore anstrengelser, så bør vi som slægtsforskere have et samlende forum for vores indsats. I DIS-Danmarks kilde-udvalg arbejder vi med, at foreningens hjemmeside blive det sted, hvor medlemmerne kan få deres affotograferinger og afskrifter offentliggjort eller henvist med links til deres egne hjemmesider.

Et must for alle slægtsforskere

Danmarks førende og ældste slægts- og personalhistoriske tidsskrift er blevet udgivet siden 1880 og bringer altid spændende artikler for danske slægtsforskere.

Bliv medlem af Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie for 250 kr. om året og få tidsskriftet tilsendt. Det udkommer ca. maj og december.

Læs mere på www.genealogi.dk eller indmeld dig direkte på indmeld@gmail.com

PERSONALHISTORISK
TIDSSKRIFT 2009:2

SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI OG PERSONALHISTORIE

Agerskov sogn - dåb, faddere og navne

Bent Sterndorff
Elgårdsminde 37
8362 Hinnerup
40 68 67 73
sterndorff@webspeed.dk

På grundlag af Agerskov sogns kirkebøger er der foretaget en systematisk gennemgang af registreringen af fødsler, dåb og faddere i perioden fra 1769 til 1924.

Formålet med undersøgelsen

Formålet med denne undersøgelse er generelt at få viden om, hvor hyppigt et bestemt slægtsnavn optræder i et sogn i en periode på ca. 200 år, dels ved navngivning og dels som fadder ved dåb. Ved registrering af fadderne fås samtidig en viden om, hvorfra fadderne kom. Opgørelsen er foretaget i to grupper, nemlig inden for en radius af 10 km til Agerskov, henholdsvis længere væk end 10 km.

Specielt skulle undersøgelsen give en viden om, hvor hyppigt slægtsnavnet *Sterndorff* var involveret i dåbshandlingerne. Det drejede sig dels om dåb af en Sterndorff, og dels om hvor ofte en Sterndorff havde stået fadder i den nævnte periode.

47 stednavne

I det sønderjyske Agerskov sogn var der 47 stednavne, som repræsenterede en gård, få huse/gårde eller en lille landsby (1) og inden for de 10 km var der 6 landsbyer med kirke: Arild, Bedsted, Bevtoft, Branderup, Hellevad og Toftlund.

Gennemgang af 6203 fødsler

I Agerskovs kirkebøger blev der for perioden 1769-1924 gennemgået 6203 fødsler. Børn, der blev døbt, inden de kom i kirke eller var dødfødte, er med i registreringen. Det var ikke en regel, at de børn blev nummereret i kirkebogen, således som de kirkedøbte blev det.

Nytten af resultaterne

Nytten af de forelagte resultater kunne være at tilskynde andre slægtsforskere til at sætte "deres eget sogn" under lup for at få mere viden om, hvor meget slægtsnavnet og faddere bevæger sig i relation til sognet i 1700- og 1800-tallet.

I litteraturen er der fundet én opgørelse (2), som Agerskov-undersøgelsen sammenlignes med.

Døde børn

I perioden 1769-1814 blev der "kun" registreret 50 døde børn. Det kunne være, at ikke alle dødfødte i denne periode blev registreret i kirkebogen, tabel 1.

I perioden 1815-1838 var der 63 børn, der døde inden kirkedåben eller var dødfødte, svarende til 8%. Et tal der faldt til 1% i perioden 1908-1924, formentlig som et tegn på, at blandt andet hygiejnen var blevet væsentligt forbedret.

Til forskel fra Agerskov er dødfødte børn i Hellebøds kirkebøger indført og nummereret som "Anonymus, dødfødt søn af...".

Antallet af dødfødte og børn, der døde inden de kom i kirke, er medregnet. I perioder er dødfødte børn ikke talt med i registreringen i kirkebøgerne, men er med her i tabellen.

Dødfødte eller børn, der døde inden dåb i kirken, i perioden 1769-1924 udgør således i alt 325 svarende til en dødelighed på 5%.

Antallet af fødsler skal ses i relation til, at der ved folketællingen i Agerskov sogn i 1835 og 1840 var registreret henholdsvis 1206 og 1261 personer.

Slægtsnavnet Sterndorff

Samtlige dåbshandlinger, hvor en Sterndorff er blevet døbt eller har stået fadder i perioden, er med i opgørelsen. 20 gange er en Sterndorff blevet døbt i Agerskov kirke i perioden 1769-1924, og der er i alt 89 dåbshandlinger, hvor en Sterndorff har stået fadder.

En fadder er et barns dåbsvidne. Der skal være mindst 3 og højst 5 faddere. Deres opgave er at være vidner på, at barnet er døbt i den kristne tro og har samtidig en moralsk forpligtelse til at opdrage barnet i kristendommen, hvis forældrene ikke selv kan. Fadderne skal være over konfirmationsalderen (3).

I Agerskov er der kun enkelte dåbshandlinger, hvor der er registreret 3 faddere, og det i perioden 1769-1814, 6 af i alt 23 dåbshandlinger. Ellers er der i de følgende år altid 5 faddere.

Agerskovs kirkebog	Antal registrerede	Antal døde	Dødelighed %
1769 - 1814	1325	50	4
1815 - 1838	845	63	7
1838 - 1851	478	55	12
1851 - 1860	513	40	8
1861 - 1868	434	33	8
1869 - 1887	904	35	4
1888 - 1908	949	41	4
1908 - 1924	755	8	1

Tabel 1: Børn, der i perioden 1769-1924 blev noteret i Agerskovs kirkebøger.

Agerskov kirke, hentet fra Kirkebilleder DIS-Danmarks hjemmeside.

Sammenlignet med et andet sogn, Nørre Jernløse på Sjælland, er forholdene i Agerskov væsentlig anderledes.

I Nørre Jernløse var der således 3 faddere i 90% af dåbshandlerne, én kvinde og to mænd. I Agerskov var der 5 faddere i 98%, to kvinder og 3 mænd (2).

I Nørre Jernløse blev der registreret dåb af 1176 børn i perioden 1800–1850. Ved folketællingen i 1850 var der 850 indbyggere i sognet.

Bork anfører i sin artikel om Nørre Jernløse sogn, at en af de begivenheder, som trak mange mennesker til kirken i Nørre Jernløse, var barnedåb. Dåbsceremonien var en oplagt lejlighed til at fremhæve familiens placering i lokalsamfundet og markere sociale relationer og fællesskab til andre familier i området. De var ikke uvæsentligt i et lille samfund at se, hvilke faddere de nybagte forældre valgte.

Slægtsnavne

En del slægtsnavne ses ret hyppigt i kirkebøgerne i Agerskov, og flere af disse navne kan stadig ses på gravsten på Agerskov kirkegård: Appel, Bernt,

Enemark, Frei, Green, Grønvold, Gaarde, Haulrich, Kjærgaard, Lautrup, Nordmann, Refslund, Repstorf, Severin, Toft, Top, Wind.

Kombinationer af slægtsnavne ses, uden at man vel kan tale om indgifte. Det var et lille samfund, og det var sjældent, at man fandt en ægtefælle længere borte i et andet sogn.

Ved hjælp af de kendte slægtsnavne, som leverede faddere, får man et indblik i, hvor lidt de egentlig bevægede sig i området. Faddere blev almindeligvis hentet inden for en radius af 10 km fra Agerskov.

Fornavne

Ved valg af fornavne var det hyppigst de navne, som man også finder i andre kirkebøger, ofte det samme som moderen eller faderen havde, og det var ikke ualmindeligt, at især en pige havde 2–3 fornavne.

Mange forskellige fornavne blev benyttet i Agerskov-området og en del væsentlig anderledes end i dag. Opfindsomheden var stor.

Af og til dukker der et nyt navn op i fadderlisterne. Det drejer sig oftest om en person, som ikke bor i Agerskov-området.

I 1853 står ”Susanne” som fadder, et fornavn som ikke fandtes i Agerskov. Hun kommer da også fra Kjøbenhoved, 30 km nord for Agerskov. Hun blev 2 år senere gift med en Sterndorff, så der var en grund til, at hun var kommet til Agerskov.

I 1907 er der igen en ”Susanne”, hvis barn bliver døbt i Agerskov kirke. Hendes mand er mejerist, de kommer udefra. Agerskov andelsmejeri var lige startet i 1906.

Faddernes erhverv

Ved søgning af faddere, der har navnet Sterndorf/Sternstorf, var det hyppigst bønderbørn som gårdfolk eller deres børn (ungkarl/pige), som var faddere. Det kunne dog være en boelsmand, kaadner eller indsidder.

Der er et enkelt barn af en bager, en skrædder, en skomager, en farver, en smed, en snedker, en sergent, en hjulmager og en barber, hvor bønder står fadder, men det er i den sidste del af opgørelsesperioden. Inden ca. 1847 var det sjældent, at der som fædre eller faddere forekom håndværksfolk. Bøndergårdene var vel nærmet selvforsynende dengang.

Enkelte ikke aktive bønder er blandt fadderne, en degneenke, en skolelærer, en aftægtsmand og en kone samt en vognmand.

Bopælskift

Ud fra registreringen af faddere får man en viden om den enkeltes bopæl på det pågældende tidspunkt.

Maren Sternstorff er eksempelvis en flittig fadder i Agerskov kirke og bor i Agerskov i 1849. I 1853 er hun i Tanderup, som ligger tæt ved Ribe, 30 km nordvest for Agerskov. I 1858 er hun i Ravsted, som ligger 13 km syd for Agerskov. I perioden 1865–75 er hun igen i Agerskov.

I 1876, sidste gang hun er opført som fadder, er hun i Faarhuus, en større gård som ligger

3 km sydøst for Agerskov, hun er da 44 år gammel og var husholderske for en noget ældre gårdejer, som hun senere bliver gift med.

Agerskovs kirkebog	Antal dåb	Antal faddere fra Agerskov-området	Antal faddere udefra	Faddere udefra %
1838 - 1851	20	91	9	9
1851 - 1860	9	40	5	11
1861 - 1868	4	19	1	5
1869 - 1887	31	148	7	6
1888 - 1908	5	23	2	8

Tabel 2 viser 69 dåb indført i Agerskovs kirkebøger, hvor en Sterndorff blev døbt eller, hvor en Sterndorff stod fadder; endvidere antallet af faddere fra Agerskov nærområde og faddere, der kom udefra.

Opdeling af faddere

På grundlag af faddernes slægtsnavne og den landsby eller gård, de kom fra, er der foretaget en optælling af fadderne, som herefter er delt i to grupper, de faddere der kom fra landsbyer og gårde inden for en radius af 10 km til Agerskov og de, der kom længere væk fra.

I de to første perioder 1769–1814 og 1815–1838 er bopæl for fadderne ikke registreret i kirkebøgerne og er

derfor ikke medtaget i opgørelsen. På grundlag af faddernes slægtsnavne får man dog et indtryk af, at langt de fleste faddere også i disse perioder kom fra nærområdet.

Tabel 2 viser 69 dåb indført i Agerskovs kirkebøger, hvor en Sterndorff blev døbt eller, hvor en Sterndorff stod fadder; endvidere antallet af faddere fra Agerskov nærområde og faddere, der kom udefra.

I perioden 1838 til 1908 kom 8% af

fadderne udefra, resten kom fra Agerskov nærområde. Det fortæller, hvor tæt knyttet man var til sognet og dets befolkning.

1908–1924 er ikke medregnet, idet der i relation til Sterndorff kun er registreret 2 fødsler i denne periode.

I kirkebøgerne fra nabosognene Branderup (1862–1882) og Hellevad (1835–1881) med henholdsvis ca. 240 og godt 1000 fødsler, er der ikke fundet en eneste fadder med navnet Sterndorff, hvilket igen kan sige noget om, at man blev i sognet.

Noter

1. Krabsens stednavnebase på adressen <http://www.krabsen.dk/stednavnebase/>
2. T.H. Bork, Martin: De udvalgte og de fravalgte Landbohistorisk tidskrift 2008
3. Frit efter Wikipedia.

Kalender

Tid	Sted	Emne	Arrangør	Tilmelding m.v.
Onsdag den 6. oktober kl. 19.00	Lindegården Peter Lunds Vej 8 Lyngby	Hvordan sporer man vandrende håndværkere? v/ Hans Peter Poulsen	DIS-København Nord	Se nærmere: http://www.dis-kbh nord.dk/
Mandag den 25. oktober kl. 19.00	Seniorcentret Hestens Bakke 43 Helsingør	Hyggemøde	DIS-Helsingør	Tilmelding til: annegrethe.kolstrup@stofanet.dk
Onsdag den 27. oktober kl. 19.00	Lindegården Peter Lunds Vej 8 Lyngby	Formidling af slægts-historie v/ Henrik Prætorius og Henning Nielsen	DIS-København Nord	Se nærmere: http://www.dis-kbh nord.dk/
Onsdag den 3. november kl. 19.00	Lindegården Peter Lunds Vej 8 Lyngby	Daisy, Starbas og Danpa v/ Michael Dupont	DIS-København Nord	Se nærmere: http://www.dis-kbh nord.dk/
Onsdag den 17. november kl. 19.00	Lindegården Peter Lunds Vej 8 Lyngby	Opfølgning fra den 3. november	DIS-København Nord	Se nærmere: http://www.dis-kbh nord.dk/
Onsdag den 24. november kl. 19.00	Haslev Bibliotek, Lokale 3, Rådhusstien, Haslev	Daisy v/ Michael Dupont	DIS-Faxe	Se nærmere: http://www.dis-faxe.dis-danmark.dk/foredrag.html
Mandag den 29. november kl. 16.00	Landsarkivet Nuuks plads 2 København	Rundvisning og arbejde med skifter m.v.	DIS-Helsingør	Tilmelding til: annegrethe.kolstrup@stofanet.dk
Onsdag den 1. december kl. 19.00	Lindegården Peter Lunds Vej 8 Lyngby	Juleafslutning	DIS-København Nord	Se nærmere: http://www.dis-kbh nord.dk/

Et frugtbart samarbejde

Klaus Arøe Schmidt

Arkivar

Rigsarkivets Indtægtsdækkede Virksomhed

Landsarkivet for Sjælland mm

Nuucs Plads 2

2200 - København N.

E-mail: kas@ra.sa.dk ; tlf.: 722 65365

I foråret 2010 måtte Statens Arkiver sande, at det ikke var muligt at leve op til arkivlovens regel om 50 års tilgængelighed til kirkebøger.

Cpr-numre på nulevende personer

Det havde nemlig vist sig, at der i mange især lidt nyere kirkebøger kunne være indføjet cpr-numre på nulevende personer. Den relativt frie adgang til kirkebøger måtte derfor afløses af en mere restriktiv 75-års regel, der i øvrigt er den normale regel for adgang til personoplysninger, og over 750.000 digitaliserede kirkebogs-sider blev fjernet fra Arkivalieron-line.

Der måtte gøres noget

Da kirkebøgerne på Arkivalieronline er en af de mest brugte kildetyper til slægtsforskning, måtte der selvfølgelig gøres noget og gerne så hurtigt som muligt. Ingen vidste, hvor mange cpr-numre der var i kirkebøgerne, men det var klart, at rensningen ville kræve mange ressourcer, og at det var vigtigt at finde den hurtigste og mest økonomiske måde at få arbejdet gjort på.

Når nøden er størst

Og som så ofte før: når nøden er størst, er hjælpen nærmest. I dette tilfælde i form af et tilbud fra DIS-Danmark om at hjælpe med at identificere cpr-numrene i de mange kirkebøger.

På et møde den 19. marts aftales det mellem rigsarkivaren og repræsentanter fra DIS-Danmark, at forningens medlemmer skulle have mulighed for at deltage i arbejdet med identificering af de mange cpr-numre. Mod at underskrive en tavsheds-erklæring skulle de frivillige have de skannede kirkebøger tilsendt på usb-

nøgler, således at det var muligt i ro og mag at frasortere de sider, der indeholdt cpr-numre.

Hurtigt mere end 150 frivillige

Umiddelbart efter, at projektet blev annonceret på DIS-Danmarks hjemmeside, begyndte det at strømme ind med tavshedserklæringer. I løbet af nogle uger nåede antallet af frivillige op på over 150, langt flere end nogen havde regnet med.

Forsinkelser

Da der var brug for nogle ugers arbejde til bl.a. at programmere det program, som skulle bruges til at frasortere siderne med cpr-numre i, og da leveringen af usb-nøglerne blev forsinket, kan man godt forstå, at de mange frivillige i løbet af juni måned begyndte at blive noget utålmodige. Hen imod midten af juni var startpro-

blemerne imidlertid overstået, og der kom gang i udsendelserne, således at næsten alle frivillige havde modtaget den første usb-nøgle omkring 1. juli.

Meget maskintid

Umiddelbart lyder det ikke som den helt store opgave at lægge nogle filer over på en usb-nøgle for straks at smide den i en kuvert. Men der er mere i det end som så. De kodede nøgler er nemlig indrettet sådan, at der kun kan sidde én i hver pc. Det tager mellem en halv og to timer at overføre filerne til nøglerne, og selvom der naturligvis er flere maskiner i brug, så kan alle regne ud, at det bliver til ganske meget maskintid.

Alt det andet

Dertil kommer så arbejdet med at udarbejde adgangsbrev, kodebrev, pakke kuverterne, tømme de returne-

Niels er en "blæksprutte". Han arbejder med 2 PC'er, hvor han fylder en usb-nøgle fra en PC samtidigt med, at han tømmer en anden for frasorterede skanninger samt registrerer sorteringsresultatet. På venstre skærm anes listen over, hvor de frasorterede cpr-skanninger findes i mappestrukturen.

Dagens produktion pakkes til afsendelse. Efterhånden som de etiketterede konvolutter samt usb-nøgle, vejledning etc. bliver fremstillet, samles delene til den enkelte forsendelse i en "bakke", et arkivæskelåg. Af sikkerhedsmæssige årsager er det en anden projektmedarbejder, der kontrollerer og lægger materialet i konvolutten.

rede nøgler, besvare mails og telefonopkald fra de frivillige og meget andet, og så kan alle vist forstå, at det ikke er sådan "... bare lige...". Alt i alt tager det faktisk mere end en arbejdstime at håndtere én usb-nøgle!

Nøglerne hurtigt tilbage

Det, der til gengæld så ikke har taget så lang tid, er at få nøglerne tilbage igen. Især frem til ca. 1. august kom nøglerne hurtigt retur. Det skal dog siges, at der frem til 1. august i vid udstrækning blev arbejdet med nøgler, der var udskrevet frem til og med 1935 uden så mange sider, og uden så mange cpr-numre. Ca. 8 dage i gennemsnit, inklusiv forsendelsestiden. Det er utroligt flot!

Erfaringer

For Statens Arkiver har det været af stor betydning at kunne gennemføre samarbejdet med DIS-Danmark. Og det kunne da meget vel være, at Statens Arkiver og DIS-Danmark også en anden gang kan have fornøjelse af at indgå i et samarbejde. Det er derfor værd at kigge lidt på de erfaringer, vi i Statens Arkiver har gjort os.

Det er vigtigt at kommunikere

Det første, der skal fremhæves, er, at det er vigtigt at kommunikere og at afstemme forventningerne. Det er f. eks. klart, at når man har meldt sig til et projekt, så vil man også gerne i

gang, og her kunne Statens Arkiver med fordel have informeret mere præcist om, hvor mange nøgler der blev udsendt, og hvornår den enkelte kunne forvente at modtage nøglerne.

Hvad skal der gøres

Lidt vanskeligere er det at kommunikere om, hvad der præcist skal gøres. Der er blevet udsendt kirkebøger fra to forskellige perioder, og de to perioder har ikke skullet behandles på samme måde. Det betyder, at der har været udsendt to forskellige vejledninger, og vi ved jo alle, at vejledningerne er noget man først læser, når "skidtet" ikke virker. De to vejledninger har givet anledning til en del forvirring, hvilket måske ikke havde været tilfældet, hvis der var blevet informeret bedre.

På det tekniske niveau

På det rent tekniske niveau er der to erfaringer, der er værd at hæfte sig ved. For det første skal teknikken være simpel, og for det andet skal den virke. Det vidste vi naturligvis godt i forvejen, men på grund af tidspresset kom vi også til at lære det på den hårde måde.

Det var vigtigt for Statens Arkiver at sørge for, at de frivillige kunne komme så let igennem arbejdet med sorteringen som muligt, og derfor udviklede vi et lille program, hvor man

med meget få tastetryk kunne navigere og sortere i de mange filer. Efter omstændighederne virkede det rigtig fint, men mange af de frivillige vil nok være enige med os i, at et par dages ekstra arbejde med zoom-funktioner og fremhentningen af filerne ville have været godt. Usb-nøglernes kodefunktion har også været en udfordring for mange. Ikonerne har virket ulogiske, og kodeordene har måske været lige sikre nok, læs: indviklede nok.

Forum på DIS-Danmarks hjemmeside

Når vi nu er ved kommunikationen, så skal udnyttelsen af Forum på DIS-Danmarks hjemmeside fremhæves. Her har det været muligt at få indblik i de frivilliges reaktioner og problemer, og det har været muligt at give beskeder og orientering på en måde, som ellers ville have været helt umulig.

Nemt samarbejde

Den sidste og måske vigtigste erfaring, der bør udtrages af projektet, er, at DIS-Danmarks medlemmer er umanerligt nemme at samarbejde med. Det har hele tiden været muligt på en enkel og smidig måde at finde fornuftige løsninger på opståede problemer.

Konklusion

På den baggrund er det svært at konkludere andet end, at den første del af projektet har været en stor succes. Alle kirkebøgerne forventes at være udsendt til de frivillige omkring den 1. september, og rensningen af filerne er gået i gang. I skrivende stund er langt over 1.000 kirkebøger allerede lagt tilbage på Arkivalieronline og mange flere vil følge i de kommende uger og måneder.

Og mindst lige så vigtigt: De mange frivillige fra DIS-Danmark har ved at hjælpe Statens Arkiver med en vanskelig og tung opgave vist sig som en vigtig samarbejdspartner. Formentligt og forhåbentligt bliver der også mulighed for at udfolde dette samarbejde fremover.

En landsby under forandring

Kathrine Tobiasen

Korsagervej 13

8900 Randers

Tlf. 64 64 51 06

tobiasen@dis-danmark.dk

I de sidste 50 år har mange landsbyer gennemlevet en udvikling, der har været mere drastisk end den, de har stået model til gennem flere århundreder. Nogle er vokset, andre har stået stille, men overalt er der sket det, at byerne har forandret sig fra at være steder, hvor folk har levet det meste af deres liv og haft deres hverdag, til at være sovebyer, hvor man kommer hjem til sin bolig og slapper af efter en arbejdsdag, der har udfoldet sig andetsteds.

I Refsvindinge sogn har en gruppe personer sat sig for at dokumentere, hvad der rent faktisk er sket med byen, fra 1950'erne til i dag. Det er der kommet en meget spændende hjemmeside ud af. Den kan besøges på adressen: <http://www.refsvindingekirke.dk/kronika/index.htm>.

Et komplet lille samfund

Refsvindinge ligger sydvest for Nyborg. Det er et landsogn, der midt i 1900-tallet havde ca. 850 indbyggere. Det primære erhverv var landbrug samt de håndværk og forretninger, der var nødvendige for at holde det daglige liv kørende. Man regner med, at formentlig højst 4 indbyggere hentede deres indkomst uden for sognet. Det var et komplet lille samfund, som man i princippet kun var nødt til at forlade, hvis man havde behov for læge- eller dyrlægehjælp, ville købe habitter og kjoler eller skulle ordne bankforretninger. Ellers kunne alle fornødenheder klares inden for sognet. Man kunne vælge mellem at købe ind i Brugsen eller hos et par købmænd, der var slagtere, bryggeri, brødsalg og trikotageforretning, og naturligvis kunne man få håret sat, hesten skoet, og huset malet og snedkereret. Også tandlæge, bibliotek og station kunne landsbyen byde på, og der var hele 7 repræsentanter for egentlige

kvindefag, som sypiger, damefrisører og kogekoner.

Virksomheder kortlagt

I dag er der en kiosk og et par håndværkere tilbage. Udover en velfungerende friskole er der en mindre kommuneskole, Juulskovskolen. En nymodens ting som en virksomhed, der fremstiller posters og webdesign, er kommet til, og så er der lige kirken og forsamlingshuset.

Forandringen illustreres på hjemmesiden ved hjælp af to kort, hvor de forskellige virksomheder er plottet ind med farvede prikker, et kort for henholdsvis 1950'erne og 2010. Når man holder musen hen over en prik, popper navnet på virksomheden eller instituti-

Hjælp fra lokale

Indsatsen er ikke stoppet ved, at navnene er plottet ind på kortene, man er også gået i gang med at samle oplysninger om de mange virksomheder fra

50'erne. Her har man hentet hjælp fra Ørbæk Lokalhistoriske Arkiv (<http://www.nyborgbibliotek.dk/orbeklokalarkiv/>) og hos folk, der har boet i sognet dengang. Det har været en større opgave, da der ikke fandtes nogen egentlig vejviser for sognet anno 1950. Der har i høj grad været brug for den kollektive hukommelse, og på forsiden har der hele tiden været en fast rubrik: Efterlysning: Kan du hjælpe med oplysninger m.v.

Man kan ikke klikke sig direkte fra prikkerne til oplysningerne om virksomhederne, dem må man finde via menuen-linjen på forsiden, hvor alle erhvervsgrupperne er samlet. I nogle tilfælde er det lykkedes at opspore fyldige oplysninger og flere billeder, i andre har man indtil videre kun et navn. Men der dumper stadig nye oplysninger og billeder ind nu og da, fortæller Else Yndgaard, en af bagkvinderne bag siden. Og helt færdig, det bliver siden aldrig.

Kortet over Refsvindinge i 1950'erne med markering af de mange virksomheder, der fandtes i byen.

Persil og blåelse

Udover oplysninger om forne tiders aktive erhvervsdrivende i sognet, kan man finde en del baggrundsstof på siden. Der er fine artikler om boligforhold, børn på landet, grisen slagtes og juleaften på landet. For nogle vil det være ren nostalgi at læse om Persil og blåelse og se billeder af komfuret med det blå kogegrej og det uopvarmede lokum, for andre vil det være at ligne med middelalderhistorie. Alle artiklerne er illustreret af et væld af billeder.

Der er en fin gennemgang af den

overordnede økonomiske udvikling, med nyttige tal for lønninger og priser dengang (man aner her, at det er kompetente folk, der står bag hjemmesiden), og der er en liste over ord og begreber, der er på vej til at forsvinde. Kender du ikke ordene, så klik og få en forklaring.

80-årig fotograf

Et særligt kapitel udgør billederne af sognets 342 ejendomme. De er kommet til veje takket være en speciel indsats af en næsten 80-årig dame, Else Rudbæk. Hun er født i sognet, og i en længere

periode omkring år 2000 var hun ude med kameraet for at fotografere alle husene og gårdene. De ligger nu på hjemmesiden og inviterer til en tur gennem byens gader og veje.

Alt i alt er Refsvindinge i 1950'erne en fin hjemmeside, der også kan have interesse for andre end dem, der har slægt i byen, og et strålende eksempel på, hvad en flok engagerede borgere kan få ud af at gå sammen om et projekt.

Et lille PS. Siden har det bedst med at blive vist i browseren Internet Explorer.

Rigsarkivets Kulturnat på KB32 den 15. oktober - en enestående mulighed

Af Michael Dupont

Tidligere har Statens Arkivers bidrag til den årlige Kulturnat været afholdt på Rigsarkivets læsesal på Slotsholmen; men i år er det arkivvæsenets nye magasiner på Kalvebod Brygge nr. 32, også kaldet KB32, der lægger hus til. Her vil der både være rundvisninger og udstillinger.

Rundvisninger

Rundvisningerne giver en enestående mulighed for at se de meget omtalte magasiner, der ikke tidligere har været åbne for offentligheden. Magasinerne, der er blevet betegnet som et "arkitektonisk imponant bygningsværk", har plads til ikke mindre end 370 hyldekilometer arkivalier fra 1100-tallet og frem til i dag. 370 hyldekilometer svarer stort set til afstanden fra Rigsarkivet til Landsarkivet i Viborg – og tilbage igen! Magasinerne består af to store haller, der er 15,5 meter høje. Her findes Rigsarkivets højlagermagasin, og de reoler,

som arkivalierne står på, er 12,5 meter høje. Man regner med, at bygningerne kan dække det behov, som Rigsarkivet og Landsarkivet i København har, indtil 2030.

Udstillinger

Ud over rundvisninger i magasinerne vil der være en lang række udstillinger med udgangspunkt i samlingerne på Rigsarkivet og Landsarkivet i København. I år vil der bl.a. være mulighed for at se arkivalier om dr. Damp samt om sørøveri og kapervirksomhed. Også arkivalier af enestående national betydning (ENB) vil blive vist tilligemed arkivalier om uægte børn og lægdsruller. En af udstillingerne viser også, hvordan offentlige arkivalier opbevares og behandles af Statens Arkiver, før de ender i æsker med strekkoder.

Også en masse for børnene

Børn er meget velkomne, og de kan

bl.a. prøve at skrive gotiske bogstaver med fjerpen og blæk eller farvelægge de tegninger, som Christian IV tegnede i skolen som barn.

For de slægtsinteresserede

For de slægtsinteresserede giver et hold drevne slægtsforskere fra Rigsarkivets og Landsarkivets læsesale gode idéer til, hvordan man forsker i sin slægt eller kommer videre med løse ender.

Læs mere om Kulturnatten på KB32 i programmet på:
www.kulturnatten.dk

Kildeprojektet ... hvad er det?

Poul Wachmann
Valmuehaven 42
2765 Smørum
44 65 02 45
wachmann@dis-danmark.dk

Du ønsker at finde oplysninger om dine aner på Internettet. Forestil dig, at du går ind på DIS-Danmarks hjemmeside og klikker i menuen på DIS-Kilder. I søgeformularen, der toner frem, indfører du de oplysninger, som du allerede kender om din ane, og trykker på søg. Og vupti kommer søgeresultaterne op på skærmen. Du kigger søgeresultaterne igennem og finder ét, som kunne passe på din ane og klikker videre til visning af de indtastede data om personen.

Du kan nu med musen klikke på en af kildehenvisningerne, og du får et billede op af det originale kildemateriale, der er knyttet til personen. Du kan også klikke på andre links og få detaljer om personens forældre, ægtefælle og børn eller andre personer, der har haft tilknytning til din ane.

Sådan er visionen for Kildeprojektet, som DIS har besluttet at starte op. Det er et stort og ambitiøst projekt, som kun har mulighed for at blive realiseret, hvis vi er mange, som deltager aktivt i at opbygge projektet og i fællesskab leverer materiale i form af digitaliseret kildemateriale og deltager i indtastningen af oplysningerne hjemme foran skærmen.

vi kan lede igennem kirkebøger og folketællinger og dermed spare en tur til et af arkiverne samt slidtage på de originale arkivalier.

Slægtsforskning på Internettet er i dag meget udbredt, og de fleste slægtsforskere har brugt mange timer på at google sig frem til oplysninger om deres slægtninge. Nogle slægtsforskere har lagt resultaterne af deres forskning ud på deres egen hjemmeside på Internettet. Dertil kommer, at mange slægtsforskere affotograferer arkivalierne under deres besøg på arkivet for at kunne tyde dem i fred og ro hjemme og eventuelt lægge afskrifter af arkivalierne ud på Internettet.

Projektet "Nygårds Sedler" var en virkelig nyskabelse inden for tilgængeliggørelse af kildemateriale på Internettet. På samme tid får vi et billede af hver seddel og de afskrevne nøgleord, såsom navne, sted og år, således som det står på sedlen. Nøgleordene gør det muligt at lave søgninger i sedlerne, så vi hurtigt kan finde frem til den eller de sedler, der har vores interesse. Den øvrige tekst på sedlen kan vi herefter aflæse direkte på den afbildede seddel.

Efterfølgende har Københavns

Stadsarkiv og de 3 landsdækkende foreninger bag Hvem Forsker Hvad, heriblandt DIS, startet et tilsvarende projekt med Københavns politis registerblade. Dette projekt forventes at køre frem til næste forår. Også her indtaster mange frivillige over hele landet nøgleord, så det bliver nemt at søge efter registerblade på navngivne personer.

DIS vil med Kildeprojektet søge at huse indekseringer af nøgleord fra mange forskellige typer af kildematerialer. Dette vil betyde, at én søgning kan indeholde resultater fra forskellige kildetyper samtidigt. Det er klart langt mere effektivt end søgning i forskellige databaser på hver sin hjemmeside. Findes det digitaliserede kildekrift allerede på Internettet, er det enkelt at forbinde til det direkte fra resultatet af søgningen.

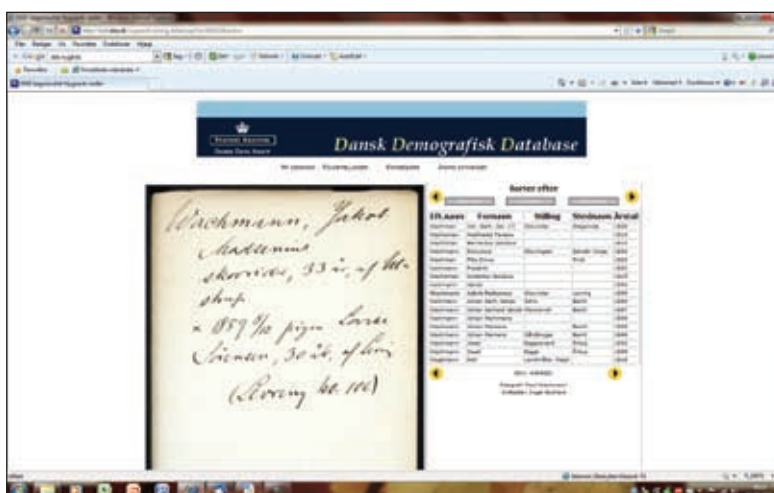
Hvordan kommer vi i gang

DIS har taget initiativ til at samle deltagere til et møde, hvor vi målrettet vil søge konklusioner på, hvad vi vil med Kildeprojektet, og hvordan vi kommer videre. Deltagerne i mødet har kompetencer såvel inden for personalhistoriske kildematerialer som ekspertise i edb og Internet-løsninger.

Slægtsforskere har vidt forskellige baggrunde og erfaringer fra deres arbejde og fritid. Vi er i Kildeudvalget fortrøstningsfulde og tror, at vi blandt os har de ressourcer, der er nødvendige for at skabe dette projekt og en villighed til at bruge ressourcerne på opgaven.

Hvorfor et fælles kildeprojekt

For efterhånden mange år siden startede indtastningerne af folketællinger i Dansk Demografisk Database (DDD), og alle slægtsforskere har stor glæde af at kunne søge efter aner i denne database. Siden da er vi blevet beriget med Arkivalieronline, hvor

Kommende bestyrelsesmøder

DIS-Danmarks bestyrelse har planlagt følgende møder, der alle foregår i Odense:

Den 9. oktober 2010:
Bestyrelsesmøde

Den 20. november 2010:
Bestyrelsesmøde

Den 15.-16. januar 2011:
Budgetmøde

Den 19. marts 2011:
Bestyrelsesmøde

Særtilbud

- især til nye medlemmer

Ekspeditionen har et restoplag fra de seneste årgange af medlemsbladet, som sælges så længe lager haves.

Slægt & Data - hele årgangen 2009 sælges samlet for 75 kr.

Slægt & Data - årgang 2008 nr. 2, 3 og 4 sælges samlet for 50 kr.

Alle priser er inkl. moms og forsendelse.

Henvend dig til Ekspeditionen
ekspedition@dis-danmark.dk
eller brug bestillingsformularen på hjemmesiden under medlemstilbud.

Her kan du også bestille CD'en med samtlige numre af
Slægt & Data inkl. særnummeret "Sogn Herred Amt 1998".

www.dis-danmark.dk

Mette Fløjborg
webmaster@dis-danmark.dk

DIS-Danmarks ekspedition

Ole Hald Madsen

Rikkeminde Allé 4, 5250 Odense SV
ekspedition@dis-danmark.dk

Tlf. 26 84 25 19
Telefonen er åben for ekspedition:
Tirsdag kl. 14-18 - ellers telefonsvarer.

Ekspeditionen besvarer praktiske spørgsmål og sørger i øvrigt for forsendelse af foreningens forskellige produkter, f.eks. cd'erne med Slægt & Data og Postadressebogen 1921 ect.

Ekspeditionen står også for tilmelding til DIS-Danmarks læsekredse, hvor udenlandske blade rundsendes blandt DIS-medlemmer.

DIS-Danmarks bestyrelse

Susanne Fuglsang Formand. Højbakkevej 3, 2640 Hedehusene. Tlf. 46 13 60 01	fuglsang@dis-danmark.dk
Henning Karlby Næstformand. Rylevej 2, Bro, 5464 Brenderup. Tlf. 64 44 28 08	karlby@dis-danmark.dk
Arne Christiansen DIS-arkiv + AO-repr. Langelinie 34 C, 5230 Odense M. Tlf. 66 13 31 34	christiansen@dis-danmark.dk
Knud Haaning Andersen Kasserer Rugvænget 73, 7400 Herning. Tlf. 51 80 92 36	haaning@dis-danmark.dk
Kathrine Tobiasen Redaktør + DIS-Forum. Korsagervej 13, 8940 Randers. Tlf. 64 64 51 06	tobiasen@dis-danmark.dk
Ole Degn KIK-repræsentant. Mellemhøjen 11, 8800 Viborg. Tlf. 86 67 47 02	degn@dis-danmark.dk
Ruben Højmark Jensen DIS-Træf + DIS-Fadder + DIS-Arkiv. Lucernevej 17, 4180 Sorø. Tlf. 31 90 72 42	hojmark@dis-danmark.dk
Morten Hovedskov Nielsen Fuglekildevej 12, 5690 Tommerup. Tlf. 64 75 10 59	nielsen@dis-danmark.dk
Michael Dupont Suppleant. Stenager 216, st.th, 2600 Glostrup. Tlf. 43 44 16 52	dupont@dis-danmark.dk
Poul Wachmann Suppleant. Valmuehaven 42, 2765 Smørum. Tlf. 44 65 02 45	wachmann@dis-danmark.dk

Kejserens nye klæder - eller, hvad den lille dreng så...

H. A. Andersen
Munkevænget 24 D
5230 Odense M.
Tlf 66 13 69 39

'For mange Aar siden levede en Keiser, som holdt saa uhyre meget af smukke nye Klæder, at han gav alle sine Penge ud for ret at blive pyntet...' - se det var dengang!

I dag har vi ingen kejsere men mange, der gerne vil præsentere sig på Internettet, så godt som muligt og helst bedre end de andre...

Kejserne er døde - men det er 'skrædderne' ikke - de designer Internetsider 'så skønne, så skønne' - og de siger som dengang *'at de Klæder, som blev syede af Tøiet, havde den forunderlige Egenskab at de blev usynlige for ethvert Menneske, som ikke duede i sit Embede, eller ogsaa var utilladelig dum'*.

Jeg har siddet i hjemmesideudvalget i lidt over tre år - med samme egenskab, som eventyrets lille dreng.

I eftersommeren 2009 samlede næstformanden, Henning Karlby, et hold omkring sig, der omfattede kloge og kompetente personer.

4-5 firmaer blev betalt for at demonstrere deres muligheder for at løse DIS-Danmarks behov for en ny hjemmeside - hver præsentation varede en hel dag.

Omkring december 2009 havde udvalget - ved udelukkelsesmetoden - fundet frem til at anbefale vor nuværende samarbejdspartner, Headnet, for bestyrelsen samt en budgetanbefaling.

Skrædderne startede omgående deres snak: skal det være fast pris eller efter timeafregning?

Men efter et par måneder fandt de ud af, at kunden ikke var 'utilladelig dum' og lidt senere, at han også 'duede i sit embede' - hvilket gjorde, at vi så hinanden an med nye briller på.

Det har været både imponerende og frygtindgydende at iagttage, hvordan de kompetente og kloge personer har arbejdet med og tacklet opgaverne:

- Henning sørgede benhårdt for, at økonomien ikke løb af sporet.
- Arne sikrede, at alle kontraktforhold var helt gennemsigtige og fremtidsholdbare.
- Morten trak de tekniske grænser knivskarpt op, så vi fik alt - og ingen løb om hjørner med os.

alt mens Mette med fabelagtigt overblik puslede alle praktiske problemer på plads, mens jeg bare sad og sagde, 'er I sikre på, han har tøj på?'

Og hvad får vi så ud af det - tilsyneladende: Ingenting!

Men - lad dig ikke narre. Vi har nu en hjemmeside, der kan løfte DIS-Danmark ind i fremtiden, for den er fuld af muligheder, som ikke umiddelbart ses.

Vi har nu en hjemmeside, der både kan byde fremmede velkommen - men også være medlemmernes egen, for der er sat hegn om medlemsdelen og den offentlige del.

Vi kan tilbyde en 'Slægtonaut', dvs. en kalender og et kort, der viser, hvor og hvornår der er slægtshistoriske aktiviteter - ikke blot i DIS-Danmark men i hele Danmark, idet alle foreninger mv. kan få en adgang, således at de kan annoncere deres arrangementer på vores hjemmeside.

Hjemmesiden kan også være 'interaktiv' på mange måder. Vi kan rumme 'Kilde-indtastnings-opgaver' i lighed med eksempelvis 'Politiets registerblade' - samt være samlende om mange af de allerede udførte indtastninger af slægts-historisk materiale.

Så den lille dreng i historien må sige: jo, han har nu klæder på og er klædt på til fremtiden, så - tillykke med din nye hjemmeside DIS-Danmark.